

Opdateret screening af halfaciliteter i Viborg Kommune

- juni 2019

Indholdsfortegnelse

1. Samlet indstilling	4
1.1. Indstilling: bevillinger	4
1.2. Indstilling: fremtidige analyseprocesser	7
2. Indledning	10
2.1. Baggrund	10
2.2. Formål	10
2.3. Proces	11
3. Metode	12
3.1. Analyseredskab 1: Befolkningsudvikling og borgere pr. hal	12
3.2. Analyseredskab 2: Indberettet foreningsbrug af primære hal-faciliteter (halvgulv)	15
3.3. Analyseredskab 3: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter	17
3.4. Analyseredskab 4: Skønnet stand af primære og sekundære halfaciliteter	17
3.5. Analyseredskab 5: Halbestyrelsernes egne ansøgninger	20
3.6. Analyseredskab 6: Brugerundersøgelser og ekspertvurderinger af fremtidige behov	21
4. Analyse	22
4.1 Analyse af kapacitet (redskab 1, 2 og 3)	22
4.2 Analyse af stand (redskab 4)	25
4.3 Ansøgninger (redskab 5)	27
4.4 Viden/forskning (redskab 6)	30
• Antal idrætshaller i forskellige kommuner	30
• Udviklingen i brug af idrætshaller og sale	32
• Sammenhæng mellem idrætsdeltagelse og samfundsmæssige udviklingstræk	34
• Hvad er vigtigt for gode idrætsfaciliteter?	39
5. Fordelingsprincipper	43
6. Indstilling	46

Appendiks 1: Fleksibilitetsforventninger	48
• Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter	48
• Pejlemærke 2: Åbningstider	49
• Pejlemærke 3: Weekendtræning	49
• Pejlemærke 4: Træningstid	50
• Pejlemærke 5: Antal udøvere pr. træning	50
• Pejlemærke 6: Flytning af klub	52
• Pejlemærke 7: Foreningers egenfinansiering	52
• Pejlemærke 8: Primære og sekundære indeidrætter i traditionelle idrætshaller	53
• Pejlemærke 9: Idrætshal pr. indbygger	53
Appendiks 2: Afviste ansøgninger	55
Appendiks 3: Halbestyrelsernes høringsvar (til de 9 fordelingsprincipper)	56
• Oversigt over halbestyrelsernes kommentarer til de 9 dilemmaer	56
• P1: Hvordan prioriteres mellem ønsker fra ”land” vs. ”by”?	57
• P2: Hvordan prioriteres mellem etablering af nye hele haller og nye halve haller?	58
• P3: Er der renoveringsopgaver som analysen ikke skal prioritere midler til?	59
• P4: Har alle faciliteter ret til samme specialfaciliteter?	60
• P5: Prioriteres indsætter uafhængigt af halbestyrelsernes eget ansvar for status?	61
• P6: Hvilke standarder for kvalitet skal prioriteres?	62
• P7: Hvilken egenfinansiering og lånefinansiering kræves af halbestyrelserne?	63
• P8: Kan analysen foreslå halfaciliteter at søge midler på områder de ikke selv har søgt?	64
• P9: Hvordan prioriteres mellem halfaciliteter til primært inde og primært ude idrætter?	65

1. Samlet indstilling

I det følgende fremlægges rapportens samlede anbefalinger:

- For det første fremlægges de *bevillinger*, som rapporten anbefaler. Jf. den samlede bevilling til styrkelse af halfaciliteter i årene 2020-2022 tilbagestår en rådighedssum på kr. 7.830.000. Anbefalingerne sker med baggrund i en kortlægning af halbestyrelsernes facilitetsønsker samt en screening af hvilke behov, der synes mest relevante. Der har i 2019 samlet set været facilitetsønsker for mere end kr. 150 millioner.
- For det andet fremlægges de *fremtidige analyseprocesser*, som rapporten anbefaler. Det sker med udgangspunkt i erfaringer fra indeværende screening – herunder tilbagemeldinger fra halbestyrelser, idrætsrådets bestyrelse, KFU mv..

1.1. Indstilling: bevillinger

Rapportens screening af hvilke behov, der synes mest relevante, er primært etableret med reference til faciliteternes brug og stand, brugerundersøgelser og eksisterende forskning samt Viborg Kommunes bevægelsespolitik. I forlængelse heraf er alle ønsker analyseret og tildelt en behovsfarve (rød, orange, gul, grøn eller blå) afhængigt af, hvor tiltrængt behovet er sammenlignet med øvrige faciliteter. Fx betyder rød farve ift. stand, at det ansøgte område er ”rigtigt meget under gennemsnittet” sammenlignet med øvrige faciliteter.¹ Herefter er alle ønsker – med assistance fra 9 centrale fordelingsprincipper² - indplaceret i 4 hovedkategorier (”kapacitet i aktivitetsrum”, ”basisniveau for stand”, ”åbenhed mellem rum” og ”store byggerier”). De billigste tiltag pr. bruger er placeret øverst indenfor hver farve.

Viborg Idrætsråd anbefaler i den sammenhæng investeringer, der prioriterer halbestyrelsernes **nutidige behov**. Samfundets udviklingstræk påvirker forventninger til halfaciliteter, men ændringerne foregår langsomt og er svære at forudsige konsekvenserne af. Det taler for at lytte til faciliteternes egne nutidige behov fremfor at spå om hvilke særlige idrætsfaciliteter, der kan blive behov for på langt sigt. Derved undgår man fx at bygge til behov, der aldrig bliver en realitet. I forlængelse heraf anbefaler Viborg Idrætsråd, at man prioriterer de mest **trængende behov** (dvs. ”løfter faciliteterne fra bunden”) – og starter med at prioritere røde/orange behov. I den

¹ Farverne er således alene udtryk for hvilke faciliteter der er dårligst stillet på det enkelte område sammenlignet med øvrige halfaciliteter. Alle ønsker uanset farve antages som udgangspunkt at være udtryk for *reelle* behov, der kan styrke de pågældende halfaciliteter. Bl.a. fordi bevillingerne kræver en egenfinansiering på minimum 50 pct..

² Ét af de 9 fordelingsprincipper handler om egenfinansiering og den kommunale andel. Her anbefaler analysen egenfinansiering på minimum 10 pct., lånefinansiering på max. 40 pct., og kommunalt tilskud på max. 50 pct..

sammenhæng anbefaler idrætsrådet – ligesom i halanalysen fra 2017/2018 – at man prioriterer på følgende måde mellem de fire kategorier:

- Tiltag som håndterer massivt belægningspres og skaber mere halvgulv/aktivitetsrum har *primært prioritet*. Det antages at være den mest direkte måde, at skabe flere brugere på.
- Tiltag, som udbedrer meget dårlig stand, har *sekundær prioritet*. Brugerne prioriterer bl.a. sådanne tiltag over åbenhed mellem rum (jf. brugerundersøgelser).
- Tiltag som åbner meget lukkede faciliteter og skaber transparens har *tertiær prioritet*.

Det er næppe muligt at opstille helt klare regler for, hvordan man til enhver tid bør prioritere mellem de 4 kategorier og de forskellige farver. Fx er det ikke entydigt, hvordan man bør prioritere mellem orange behov, der håndterer belægningspres, og røde behov, der åbner meget lukkede faciliteter. Her kan udgift pr. bruger fx betyde noget, ligesom en konkret indstilling altid skal tilpasses en konkret bevillingssum. Det kan fx betyde, at man må nøjes med at prioritere de billigste tiltag indenfor en konkret farve. Med udgangspunkt i ovenstående principper, anbefaler Viborg Idrætsråd en investering på kr. 16.327.000, hvoraf den kommunale andel udgør kr. **8.163.000**.³ De prioriterede projekter i idrætsrådets indstilling er skraveret med grå baggrundsfarve (figur s. 6). Rådighedsbeløbet for 2022 udgør kr. 7,83 mio. og dermed overstiger Idrætsrådets indstilling det budgetterede beløb med kr. 0,33 mio.. Med reference til sikkerhedsintervallet på 5 % og de fortløbende årlige fremskrivninger vurderer idrætsrådet dette som tæt på det afsatte budgetbeløb. Idrætsrådets indstillingssnit hænger samme med budgetrammen, ønsket om at prioritere røde behov, samt orange behov med reference til primært kapacitet og sekundært stand.⁴

³ Den samlede bevillingssum er beregnet ved at addere beløbene for alle enkeltprojekter og multipliceret tallet med 1,05. De ekstra 5 pct. er indregnet under hensyn til inflation/underprioritering mv.. Det foreslås at stille som krav, at alle bevillingsmodtagere indhenter kontroltilbud og prioriterer det billigste tilbud.

⁴ Undtaget herfra er store kvalitetsbyggerier. Her anbefales en rød behovsfarve for at et ønske kan komme i betragtning, jf. investeringens størrelse.

(1) Idrætsrådets indstilling

Kapacitet i aktivitetrum			Basisniveau for strand (funktionalitet)			Åbnehed mel. rum (social funktionalitet)			Store kvalitebyggerier			
Tiltag	Facilitet	Kapacitet/stand	Tiltag	Facilitet	Stand/kapacitet	Tiltag	Facilitet	Stand/kapacitet	Tiltag	Facilitet	Pris samlet (mio)	Kapacitet/stand
Nyt halgulv	Bje	1,06	Aktivet i aktivitetrum (svømmehal)	Bje	0,15	Øget transparens i indgangsparti	Kla	0,19	Ny idrætsal	Lis	12,50	
Foldvæg i aktivitetrum	Løv	0,40	Renov. af indgangsparti (handicap)	Rødk	0,18	Øget transparens fra cafe'ene	Kla	0,19	Ny idrætsal	Lis	18,93	
Nyt halgulv	Læg	1,00	Solstikæmning i aktivitetrum	Utd	0,21	Indgang, cafe, omklædning, mv.	Vest	2,65	Udvidelse af springhal og fitness	Rødk	17,57	
Tilbygning af 1,3 hal (inkl. depo)	Nems	3,36	Aktivet i aktivitetrum	Skad	0,57	Chadere mellem hal og springhal	Rødk	0,17	Etablering af ny multhal (hal 3)	Spo	12,02	
Afledtefaciliteter i alm. idrætsal	VAM	4,00	Renovering af skydebaner	Mold	0,58	Transparente mød. udgangsdøre	Rødk	0,11	Ny idrætsal (inkl. fitness)	Kar	15,00	
Aktivitetrum	Vest	0,55	Renovering af skydebaner	Mold	0,67	Øget transparens mel. halens rum	Rødk	0,49	Ny idrætsal (inkl. fitness)	Rødk	20,00	
Alkohol, cafe, omklædning	Mold	7,50	Renovering af materialer	Læg	1,95	Facedeparti, fitness mv.	Ah	7,10	Etablering af mulkecenter			
Udvidelse til hal hal	Utb	7,50	4 nye flugvejledere i hal 1	Bje	0,15	Transparent gangsystem mv.	Ah	0,65				
Renovering af 50 m skydebaner	Bje	0,55	Omklædningrum	Vest	0,52	Sammenhang mellem ude-og inde	Tje	1,40				
Etablering af manikør mv.	Læg	0,62	Nyt tag (+ isolering)	Mold	1,48	Overlysvinduer cafe'ene	Rødk	0,46				
Nyt motionsrum	Spo	2,30	Renovering tagrap entre cafe mv.	Rødk	0,10	Transparente mød. udgangsdøre	Hou	0,18				
Frå cafe til møde & aktivitetrum	Bje	0,25	Renovering af cafe'erne (facad evinduer)	Rødk	0,40							
Tilbygning af sportslokale	Rødk	0,39	Gangbro inkl. tiskserfaciliteter	Kla	0,75							
			Renovering af indgangsparti	Ah	1,45							
			Nyt tag	Spo	1,45							
			Flytning af cafe'ene	Løv	3,50							
			To nye opbevaringsrum	Spo	4,38							
			Renovering af omklædn. rum	Spo	0,63							
			Udbygning af suppl. fac. tilier	Løv	6,50							
			Udvidelse af køkkenkapacitet	Rødk	0,19							
			Etablering af kølerum	Rødk	0,22							
			Renovering af cafe (inventar)	Rødk	0,22							
			Udbygning af depotrum	Kla	0,58							
			Tilbygning af depotrum	Rødk	0,56							
			Renovering af toiletter (+ handicap)	Rødk	0,56							
			Renovering af toiletter	Mold	0,40							

1) Ikke aktuelt, jf. samlet kapacitet

2) Samlet strand afrennes jf. nybygget

3) Blandingsprojekt (additionale forøgege)

Følgende projekter fra oversigten kræver en nærmere forklaring

- *Hal 2 i Møllehøjhallen*

Møllehøjhallen gør opmærksom på, at deres ansøgning primært tænkes aktuel i takt med tilflytning til Arnbjerg jf. kommende halundersøgelser. Ønsket om hal 2 i Møllehøjhallen har en belægningsgrad, der pt. er orange. Befolkningsudviklingen i området forventes at stige fra 2.942 borgere i 2019 til 3.655 borgere i 2034.

- *Multicenter i Rødding*

Der er ingen halfacilitet i Rødding by – kun en større gymnastiksal. Derfor er ønsket om en ny halfacilitet i Rødding forståelig. I den sammenhæng må det dog bemærkes, at der kun er 925 borgere i Rødding, og at byen befinder sig i det skoledistrikt med næst færrest borgere pr. hal. I lokalområderne (Rødding, Løvel, Vammen) er der en idrætsmæssig fællestækning og et samarbejde mellem foreningerne – herunder brug af halfaciliteterne.

- *Møldrup hallen*

Projektet i Møldrup hallen skaber en øget sammenhæng mellem indendørs og udendørs brugere af idrætsfaciliteterne i Møldrup. Således bør forudsættes i bevillingen af repræsentanter for såvel udendørs samt indendørs idrætter er involveret i de endelige detaljer i byggeprojektet. Processen kan med fordel understøttes af deltagelse fra Kultur, Service & Events og/eller Viborg Idrætsråd.

1.2. Indstilling: fremtidige analyseprocesser

Som nævnt i ovenstående anbefales det at prioritere de nutidige og mest trængende behov. I naturlig forlængelse heraf anbefales det samtidig at etablere halanalyser med periodiske intervaller, som løbende kan opfange nye (røde) behov, tendenser, prioriteringer mv., efterhånden som de opstår. Det anbefales mere præcist at gennemføre en ny analyse af alle halfaciliteter i Viborg Kommune primo 2021 (til fremlæggelse medio 2021) – og herefter etablere løbende analyser hvert 3 år. Der er flere fordele ved at etablere sådanne periodiske undersøgelser og bevillinger:

- For det første vil der automatisk opstå nye/røde behov med tiden, efterhånden som samfundet udvikler sig, demografien ændrer sig og faciliteterne nedslides.

- For det andet må der fremadrettet forventes ansøgninger med flere røde/orange behov, (dvs. mere målrettede ansøgninger). Indeværende rapport viser således halbestyrelserne, hvor deres faciliteter er svagest (relativt set) – og hvor de fx med fordel kan ansøge til mindre og mere målrettet delprojekter.⁵
- For det tredje kan nuværende blå, grønne og gule behov blive relevante, hvis man fx *enten* ændrer strategi og ”løfter fra toppen” *eller* prioriterer helt nye kategorier (fx ”nye idrætter”, ”sammenhæng mellem inde og udeidræt”, ”foldevægge i alle haller”, ”nye opstregninger, der giver øget fleksibilitet” mv.).
- For det fjerde kan det ikke udelukkes, at fremtidige halanalyser kan blive endnu bedre til at identificere de særligt relevante (røde) behov ift. idrætspolitikken. Fx ved at forfine kategorier mv..

Ovenstående viser, hvorfor der er behov for løbende undersøgelser og bevillinger – herunder hvorfor vi ikke en gang for alle kan slippe af med de røde behov, selv om vi nok på sigt kan forvente en større ensartning af halfaciliteterne. Udover at etablere samlede halanalyser med periodiske intervaller (fx hvert 3 år), anbefales det endvidere at etablere særlige undersøgelser af de faciliteter, der ansøger om større byggerier (+ 10 millioner). Det anbefales mere præcist at supplere rapportens analyser af halbestyrelsernes *indberettede* kapacitetspres med observationer af faciliteternes *faktiske, objektive* kapacitetspres. Der er således en række fejlkilder ved at basere kapacitetsmålinger på bestyrelsernes egne indberetninger.⁶

I forhold til fremtidige analyser kan det endvidere overvejes, at imødekomme dele af de generelle procedureønsker som halbestyrelserne har givet udtryk for i forbindelse med halanalyserne. Det gælder bl.a. følgende to ønsker:

- *For det første* ønsker flere halbestyrelser, at fremtidige halanalyser gør det lettere for velholdte faciliteter at ansøge om udviklingstiltag. Det har været vanskeligt for velholdte

⁵ På den måde bliver denne analyse – ud over at analysere eksisterende forhold - også et redskab som halbestyrelserne fremadrettet kan bruge til at identificere egne udviklingsområder.

⁶ Fx er der ofte forskel på, hvor mange medlemmer der er på et hold, og hvor mange medlemmer der rent faktisk møder op til en konkret træning på holdet. Derudover kan der være unøjagtigheder i de medlemstal som ansøgere indberetter. Endelig kan der være forskel på hvor mange timer, der er booket i en facilitet og hvor mange timer, der reelt benyttes. I Viborg Kommunes tidligere halanalyser (fra 2015 og 2016) blev det derfor prioriteret at observere antal fremmødte udøvere på alle klubbens hold i en tilfældig uge. En sådan standardiseret fremgangsmåde gør det muligt at tage udgangspunkt i det faktiske antal brugere på faciliteten. Fremgangsmåden er vanskeligt at prioritere ift. 25 halfaciliteter, men kan med fordel (fremadrettet) etableres på de enkelte faciliteter, som ansøger om store byggerier (+10 millioner). Der kan samtidig overvejes en ressource prioritering, så kun ansøgere i rød, orange og gul kategori (jf. egne indberetninger) kan kvalificeres til en proces med afklaring af det faktiske, objektive kapacitetspres.

faciliteter at ansøge halanalyserne indtil videre, da det grundlæggende bevillingsprincip i halanalyserne har været at ”løfte fra bunden”. Flere halbestyrelser foreslår derfor, at dele af midlerne kan uddeles til projekter, der løfter i forvejen velholdte faciliteter.⁷

- *For det andet* ønsker flere halbestyrelser, at fremtidige analyser indarbejder en rådgivningsfase, hvor halbestyrelser kan få støtte fra opgaveløser til at identificere særligt relevante udfordringer og best cases før de indsender en ansøgning.⁸ Flere ansøgere har tendens til at ville løse udfordringer med omfattende projekter, der også forbedrer andre områder på faciliteten. En rådgivningsfase kan hjælpe med at skalere og fokusere hallernes projekter, så der løses flest mulige, reelle udfordringer for de afsatte midler. Indtil videre har argumentet imod en rådgivningsfase været, at det bl.a. udfordrer armslængdeprincippet hos opgaveløser og fjerner ejerskab og initiativ fra halbestyrelser. Det kan overvejes at indføre en rådgivningsfase *nu* (efteråret 2019), hvor der er ca. to år til næste halanalyse. Det vil reducere dele af ovenstående udfordringer.

De to ovennævnte procedureønsker har ikke været mulige at imødekomme i indeværende analyse, da målet med analysen (beskrevet af KFU) alene har været at *opdatere* den eksisterende halanalyse fra 2017/2018 – herunder benytte samme metodik/metodiske tilgang.

⁷ Man kan fx lave en lukket pulje til faciliteter, der ikke er dårligere stillet end gennemsnittet. Eller man kan udpege et bestemt tiltag (fx transparente døre), som alle faciliteter kan få uafhængigt af deres nuværende stand.

⁸ Opgaveløser (Viborg Idrætsråd) indhenter fx erfaringer, overblik, best cases mv. via metodiske screeningsbesøg på samtlige kommunens 25 halfaciliteter, som kan være til gavn for halbestyrelserne.

2. Indledning

2.1. Baggrund

Kultur og Fritidsudvalget (KFU) tog i 2017/2018 initiativ til en sammenlignelig analyse af alle halfaciliteter i Viborg Kommune med udgangspunkt i en åben/gennemsigtig ansøgningsproces med inddragelse af alle halbestyrelser. Analysen fra 2017/2018 kan ses som en naturlig forlængelse af de kapacitetsanalyser, som KFU har foranlediget siden 2015 i forhold til uopfordrede halansøgninger (jf. NUGF, SIK, VGF, RIF og OGF).

KFU har i forlængelse af analysen fra 2017/2018 taget initiativ til en opdateret 2019-screening af halfaciliteterne i Viborg Kommune og udpeget Viborg Idrætsråd som opgaveløser. Denne rapport er resultatet af heraf.

2.2. Formål

Det præcise formål med opdateringen er løbende drøftet mellem KFU og opgaveløser og kan mere præcist beskrives som følgende:

Der ønskes en opdateret kortlægning af alle ønsker/behov til halfaciliteter fra halbestyrelser i Viborg Kommune – herunder en analyse af hvilke ønsker/behov der synes mest relevante med reference til:

- (a) faciliteternes brug og stand
- (b) brugerundersøgelser og eksisterende forskning vedrørende idrætsbrugere og -faciliteter
- (c) Viborg Kommunes bevægelsespolitik og øvrige politiske prioriteringer.

Det bemærkes, at opgaveløser er blevet bedt om at fokusere på ansøgninger fra halbestyrelser med reference til behovet hos idrætsklubber (dvs. *foreningsbehov*) og ikke behovet hos fx nærtliggende skole, SFO, ungdomsuddannelse mv. (dvs. *skolebehovet*) eller private borgere mv..

2.3 Proces

Der er gennemført følgende overordnede proces i forbindelse med 2018/2019 analysen.

Tid	Aktivitet
Ultimo 2018	Dialog og forventningsafstemning med Kultur Service & Events
17. december 2018	Orientering til halbestyrelser om forventet opdateret analyse/proces
23. januar 2019	Orienteringsmøde for halbestyrelser vedr. opdateret screening
1. marts 2019	Ansøgningsfrist
Marts (d. 4.-8.) 2019	Besigtigelsestur/observation ift. alle halfaciliteter/ansøgere
April/maj (2019)	Databehandling
Juni (d. 4) 2019	Principiel drøftelse med Kultur- & Fritidsudvalget
Juni (d. 7.) 2019	Rapport fremsendes til KFU

Tabel 1: Overordnede processer i forbindelse med den opdaterede halanalysen (2018/2019)

Herefter følger en politisk behandling frem imod beslutning ifbm. byrådets budgetforlig og vedtagelse heraf i (typisk) oktober måned. Såfremt det er ønskeligt, præsenterer opgaveløser gerne rapporten for byrådet. Det bør bemærkes, at fremgangsmåde og processer ifbm 2018/2019 analysen skal ses i forlængelse af følgende processer og fremgangsmåder fra halanalysen i 2017/2018:

Tid	Aktivitet
Ultimo 2017	Dialog og forventningsafstemning med Kultur Service & Events
Juni 2017	Inspirationstur
Sommer 2017	Research (litteratur) & modelteoretisk arbejde i sekretariatet
September 2017	Principiel drøftelse i Viborg Idrætsråds bestyrelse
September 2017	Spørgeskema til borgere og halbestyrelser
Oktober 2017	Borgermøde
Oktober 2017	Ansøgning (1. runde)
Oktober 2017	Besigtigelsestur
Ultimo 2017	Databehandling (1. fase)
Januar 2018	Ansøgning (2. runde)
Primo 2018	Databehandling (2. fase)
Marts 2018	Ansøgning (3. runde)
Marts 2018	Databehandling (3. fase)
Maj (d. 24) 2018	Møde med halbestyrelserne – høring ift. centrale principper mv.
Maj (d. 29) 2018	Principiel drøftelse med Kultur- & Fritidsudvalget
Juni (d. 11) 2018	Rapport fremsendes til KFU

Tabel 2: Overordnet processer i forbindelse med halanalysen fra 2017/2018

3. Metode

I analysen af de indkomne ansøgninger er der arbejdet med 6 forskellige analyseredskaber.

Formålet med de 6 analyseredskaber har været at belyse halbestyrelsernes facilitetsønsker og behov samt udpege de mest rimelige behov set i lyset af faciliteternes kapacitet og stand, eksisterende forskning om fremtidens idrætsbrugere og faciliteter, samt Viborg Kommunes bevægelsespolitik og øvrige værdimæssige prioriteringer. I det følgende beskrives de 6 analyseredskaber mere indgående.

3.1. Analyseredskab 1: Befolkningsudvikling og borgere pr. hal

Analyseredskab nr. 1 undersøger antallet af borgere pr. hal i et givet område (skoledistrikt) - både ift. 2019-tal og fremskrevet til 2023-tal. Det er en relativ enkel beregning, der kan give en første indikation af hvilke områder, der umiddelbart synes at trænge mest til *nye/flere* faciliteter. Jo flere borgere, der skal deles om en hal, des mere pres kan man alt andet lige forvente på den pågældende facilitet (se tabel 3).⁹ Tabellen er justeret i overensstemmelse med de haludvidelser, der allerede er bevilliget i forbindelse med 2017/2018 analysen.

⁹ Idrætshaller, der både kan facilitere træning og kamp i traditionelle indeidrætsgrene er beregnet med en faktor 1,0. Såfremt der trænes men ikke spilles kamp i en given idrætshal, beregnes den pågældende idrætshal med en faktor 0,66. Hvis hallen primært bruges til gymnastik og alene faciliterer fx min. 2 badmintonbaner beregnes hallen med faktor 0,33. Bruges hallen/salen udelukkende til gymnastik, betragtes faciliteten som en aflastningshal i lighed med fx skytteforeninger, golfklubber mv.. Idrætshaller på privatejede skoler, hvor skolen er lukket i den foreningsmæssige åbningstid (fx gymnasier, privatskoler mv.) beregnes med en faktor 0,50. Idrætshaller der er privatejede og som ikke er åbne for foreningsmæssig brug registreres med en faktor 0. Ovenstående faktorer fremgår af pejlemærke 9 (se appendiks 1, side 48).

Skoledistrikt	Haller	Borgere pr. hal (2019)	Borgere pr. hal (2023)
Nordre Skole	0,50 ¹⁰	7.788	7.770
Finderuphøj Skole	1,00	4.832	5.205
Vestervang Skole	1,00	4.640	4.654
Houlkærskolen	1,50	3.738	3.699
Møldrup Skole	1,00	3.468	3.473
Bøgeskovskolen	1,50	2.982	2.932
Møllehøjskolen	1,00	2.942	3.188
Rødkærsbro Skole	1,33	2.645	2.609
Hammershøj	1,00	2.550	2.523
Karup Skole	1,33	2.547	2.578
Søndre Skole	2,00 ¹¹	2.513	2.800
Ørum Skole	1,33	2.406	2.433
Overlund Skole	2,00 ¹²	2.388	2.479
Vestfjendsskolen	1,00	2.282	2.267
Hald Ege Skole	2,00	2.049	2.073
Løgstrup Skole	1,66	2.160	2.210
Egeskovskolen	2,66	2.101	2.090
Vestre Skole	5,66	1.956	2.120
Ulbjerg Skole	0,66	1.851	1.821
Frederiks Skole	2,00	1.678	1.700
Stoholm Skole	2,00	1.682	1.674
Sødalsskolen	2,33	1.450	1.449
Mønsted Skole	1,33 ¹³	1.309	1.285
Skals Skole	2,00	1.258	1.274
Brattingborg Skole	1,66	947	946
Sparkær (borgere = 863)	0,00		

Tabel 3: Borgere pr. hal i et givet skoledistrikt

Der er en række betydelige udfordringer ved at dividere befolkningstal med antal haller i forskellige områder og tage det som udtryk for hvilke områder, der har mest brug for nye/flere halfaciliteter. Det er bl.a. sådanne udfordringer, som retfærdiggør en analyse med inddragelse af flere og mere komplekse analyseredskaber. I det følgende nævnes en række af de mest åbenlyse fejlkilder, der

¹⁰ I Nordre Skoledistrikt ligger der kun én idrætshal - det er på Viborg Katedralskole. Den beregnes med en faktor 0,50. Viborg Katedralskole ligger 900 m fra Nordre Skole. Det samme gør Stadionhallerne. Tallet kan således antages at være kunstigt højt, såfremt foreningslivet i Nordre Skoledistrikt fortsat har adgang til stadionhallerne.

¹¹ Viborg Kommune har i 2018 bevilliget midler til hal nr. 2 i Søndre Skoles skoledistrikt. Hallen forventes anlagt ved LiseborgCenteret i løbet af de kommende år.

¹² Den eksisterende hal i Overlund skoledistrikt nedlægges i forbindelse med etableringen af den nye Overlund Skole. I samme forbindelse forventes etableret 2 nye haller ved den nye Overlund Skole.

¹³ Viborg Kommune har i 2018 bevilliget midler til at udvide den eksisterende hal i Mønsted med 1/3 hal, så det samlet set kommer til at svare til 1,33 hal. Udvidelsen forventes etableret i løbet af de kommende år.

kan være ved at tage borgere pr. hal som et objektivi mål for facilitetsbehov.

- *For det første* er det ikke uproblematisk at definere hvad et ”område” er ift. ovennævnte beregning. Hvis man fx definerer et ”område” som et ”skoledistrikt” (som forsøgt i ovenstående) får man den udfordring at foreningernes rekrutteringsbase ikke nødvendigvis følger et bestemt skoledistrikt. Fx er der ingen fodboldklub i Vestre skoledistrikt og ingen håndboldklub i Nordre skoledistrikt. Det betyder at borgere i sådanne områder må søge imod fodbold- og håndboldklubber i andre skoledistrikter og således påvirke presset på halfaciliteterne i disse områder.
- *For det andet* ønsker borgere i forskellige områder ikke samme grad af aktivitetsniveau ligesom forskellige områder har forskellige typer af frivillige, der udbyder forskellige kombinationer af aktiviteter mv. - bl.a. pga. forskellige traditioner, befolkningssammensætninger mv.. Det kan betyde at et givet område måske ikke har behov for nye faciliteter selv hvis området har mange borgere pr. hal. Det er fx tilfældet, hvis borgerne i det pågældende område ikke dyrker tilstrækkeligt idræt til at sætte faciliteterne under pres eller hvis borgerne i området fx har stærke præferencer for cykling, løb, golf mv..
- *For det tredje* synes det naturligt, at der er en vis forskel mellem forskellige typer af byer. Fx synes det generelt rimeligt at større byer har flere borgere pr. hal. Dels fordi større byer har flere enkeltstrengede foreninger med egne faciliteter, der kan aflaste behovet for traditionelle idrætshaller (fx svømmeklubber, gymnastikklubber, skytteklubber mv.).¹⁴ Dels fordi større byer har flere haller og derfor bedre kan udjævne medlemsudsving mellem forskellige områder af byen.¹⁵ Udfordringer med at sammenligne borgere pr. hal er på den

¹⁴ Det er dog vanskeligt at beregne hvor meget aflastning konkrete skytteklubber, svømmeklubber, gymnastikklubber i en by skaber for en konkret idrætshal. En mulig løsning kunne være at sige følgende: Fordi 10 pct. af den idræt der dyrkes i Danmark er svømning, vil en konkret svømmehal aflaste idrætshallen med tilsvarende 10 pct.. For at indfange det forhold, at aflastningen aftager des længere væk faciliteten ligger, kunne man endvidere tilskrive svømmehallen en større aflastning (fx faktor 1,5) hvis den ligger under 5 km fra idrætshallen, og en mindre aflastning (fx faktor 0,5) hvis den ligger over 10 km fra idrætshallen. Relevante nøgletal i forskellige *indeidrætter* vil i den sammenhæng være henholdsvis: gymnastik (10 pct.), indfodbold (5 pct.), håndbold (5 pct.), badminton (5 pct.), volleyball (1 pct.), basketball (1 pct.), handicap (1 pct.). Det synes endvidere rimeligt at sige, at også *udeidrætter* - fx golf (8 pct.), ridning (3 pct.) og tennis (3 pct.) - i princippet aflaster idrætshaller, da nogle folk (hvis der er en golfklub i nærheden) vil vælge at dyrke deres idræt i de perioder hvor den pågældende udeidræt er tilgængelig. En sådan tilføjelse kunne suppleres med en faktor, afhængig af hvor mange måneder om året udeidrætten er tilgængelig (fx ridning (12/12), golf (8/12), atletik (7/12), roning/kajak (7/12), tennis (6/12).

¹⁵ Et sådan forhold kunne forsøgsvis inddrages i beregningen ved at tage et gennemsnit af borgere pr. hal i det større byområde hvor den pågældende halfacilitet ligger, og ligeledes tillægge et sådan forhold betydning i beregningen af den pågældende halfacilitet.

måde størst, hvis man forsøger at sammenligne borger pr. hal i landsbyer med borger pr. hal i større byer/bydele (jf. problemer med at beregne betydningen af aflastningsforeninger, nærtliggende idrætshaller og krydsende skoledistrikter). Det er alt andet lige lettere at sammenligne internt mellem landsbyer eller internt mellem bydele (i større byer).

- *For det fjerde* er det ikke uproblematisk at fastsætte, hvor meget aktivitet det er rimeligt at forvente fra forskellige typer af faciliteter – fx afhængig af facilitetens størrelse, ejerforhold mv.. I ovenstående beregning tildeles de eksisterende faciliteter fem forskellige typer af aktivitetsgrader / faktortal (se forklarende fodnote). En sådan inddeling af faciliteter og aktivitetsgrader kunne principielt set foretages på andre måder.

Ovenstående fire forhold illustrerer hvorfor det er problematisk at anvende borgere pr. hal som et absolut mål for facilitetsbehov i de pågældende områder. Det illustrerer samtidig hvorfor det er nødvendigt at arbejde med en mere bredepektret tilgang, der fx inddrager den konkrete brug i de pågældende områder. I indeværende analyse anvendes opgørelser over ”borgere pr. hal” således alene som et redskab blandt flere, der kan være med til at indikere, i hvilke områder der *kan* være behov for nye faciliteter.

3.2. Analyseredskab 2: Indberettet foreningsbrug af primære hal-faciliteter (halgulv)

Analyseredskab nr. 2 undersøger den indberettet brug af ansøgers primære halfaciliteter (dvs. selve halgulvet). Det er sket via oplysninger om antal kontingentbetalere på faciliteternes indendørshold. Fokus har i den sammenhæng været på at belyse hvor store brugernes forskellige hold er, hvor lang tid brugernes forskellige hold træner samt hvilke typer af overlap brugernes hold evt. er nødt til at gøre brug af. De indberettede oplysninger er efterfølgende sat i relation til en række pejlemærker, der foreslår hvilke fleksibilitetsforventninger, man bør stille til brugere af halfaciliteter. Fx i hvilke *åbningstimer* brugere kan forventes at træne, hvor mange *træningstimer* forskellige typer af hold har ret til og hvilke *holdstørrelser* der er rimelige i forskellige idrætter og aldersgrupper (se appendiks 1).¹⁶

¹⁶ Der findes ikke naturgivne retningslinjer for hvilke former for fleksibilitet, det er rimeligt at stille til brugere af halfaciliteter. Viborg Idrætsråds bestyrelse har derfor udarbejdet et bud på sådanne pejlemærker til fleksibilitetsforventninger. Målet har været at anlægge et helhedsperspektiv med blik for at midler til halfaciliteter kan gå fra andre bevillinger på idrætsområdet, og derigennem identificere pejlemærker, som både kommune, foreninger og udøvere kan opfatte som rimelige. De identificerede pejlemærker falder i 9 hovedgrupper og fremgår af appendiks 1. Det er i den

Ud fra hallernes indberettede data og de identificerede fleksibilitetsforventninger, er det muligt at beregne og sammenligne den indberettede *belægningsgrad* på de undersøgte faciliteter, og derigennem belyse hvilke faciliteter, der umiddelbart har størst behov for mere halgulv.¹⁷ Der er dog en række naturlige unøjagtigheder ved at anvende en sådan fremgangsmåde. Fx er der ofte forskel på, hvor mange medlemmer der er på et hold, og hvor mange medlemmer der rent faktisk møder op til en konkret træning på holdet.¹⁸ Antal medlemmer er således ikke et helt præcist mål for hvor meget pres der er på faciliteten i den enkelte træningstime. *Derudover* kan der være unøjagtigheder i de medlemstal som ansøgere indberetter. Fx fordi der indberettes tal fra forrige år eller fordi der opstår tastefejl i overlevering mellem træner, foreningsrepræsentant, halbestyrelse og ansøgningskema. *Endelig* kan der være forskel på hvor mange timer, der er booket i en facilitet og hvor mange timer, der reelt benyttes. Fx har undersøgelser vist at kun 75 pct. af alle bookede haltimer på landsplan rent faktisk benyttes (Høyer-Kruse et. al. 2017:14).¹⁹

I Viborg Kommunes tidligere halanalyser fra 2015 og 2016 er det prioriteret at observere antal fremmødte udøvere på alle klubbens hold i en tilfældig uge (uge 8). Det var fx tilfældet på 4 faciliteter i 2015 og 2 faciliteter i 2016.²⁰ En sådan fremgangsmåde gør det muligt at tage udgangspunkt i det faktiske antal brugere på faciliteten. Det har imidlertid ikke været muligt at prioritere en sådan fremgangsmåde i indeværende analyse. Primært fordi analysen tager udgangspunkt i forholdene på 25 hal-faciliteter.²¹

sammenhæng vigtigt at pointere at pejlemærkerne ikke er tænkt som absolutte regler, der i sig selv kan udløse nye halfaciliteter, men som parametre, der er ønskværdige, og som kan tale *for* eller *imod* at et område har behov for yderligere hal-faciliteter.

¹⁷ I forlængelse heraf undersøges også den såkaldte *aktivitetsprocent* i de enkelte områder (skoledistrikter). Det gøres ved at dividere antal aktivitetsmedlemmer med antal borgere. En sådan aktivitetsprocent kan indikere i hvilken grad den pågældende facilitet og tilhørende foreninger mv. er lykkedes med at aktivere områdets borgere – herunder hvor stor potentialitet er for nye medlemmer i området, der kan påvirke belægningsgraden fremadrettet. Det må i den sammenhæng bemærkes, at begning af aktivitetsprocenten generelt rummer de samme fejlkilder som beregning af borgere pr. hal, som er beskrevet under analyseredskab 1.

¹⁸ Det fremgår fx af halanalyserne fra 2015 og 2016. Her ses det endvidere at fremmødeprocenten kan variere mellem forskellige foreninger/faciliteter. Fx fra 39 pct. i en forening til 60 pct. i en anden forening med nogenlunde tilsvarende foreningshold.

¹⁹ Det dækker endvidere over store variationer. Fx er 93 pct. af facilitetstiderne i Region Hovedstaden booket (hverdage 16-22), mens kun 77 pct. af tiderne i Region Midtjylland er booket. Samtidig er brugerne i Region Hovedstaden lidt mindre tilfredse med anlæggene end brugerne i de andre regioner. Det kan muligvis forklares med, at der er større trængsel i anlæggene, men andre forhold spiller formentlig også ind (Toft, 2018:1).

²⁰ Samtidig blev det i halanalyserne fra 2015 og 2016 prioriteret at inddrage viden om nærtliggende faciliteter – herunder muligheder for at flytte dele af foreningens eller facilitetens hold og aktiviteter til andre egnede faciliteter.

²¹ En sådan fremgangsmåde rummer naturligvis også usikkerheder. Fx er det ikke muligt at observere udøvere, der er stoppet eller slet ikke startet – fx pga. manglende plads på holdet. Derudover kan et hold være ramt af afbud, sygdom

3.3. Analyseredskab 3: Skønnet brug af sekundære hal-faciliteter

Analyseredskab nr. 3 undersøger den skønnet brug af klubbernes sekundære hal-faciliteter (dvs. omklædningsrum, cafeteria, toiletter, klublokaler, mødelokaler mv.). Det er sket ved at sammenholde facilitetsbesigtigelse – herunder antalsoptegnelser (fx antal omklædningsrum) med antal medlemmer. Fokus har i den sammenhæng været på at afklare belastningen på de sekundære hal-faciliteter – herunder eventuelle behov for yderligere kapacitet. Hvis en facilitet fx har 400 brugere og 2 møderum registreres faciliteten til at have 200 brugere pr. møderum. Samme fremgangsmåde anvendes ift. omklædningsrum, toiletter, klublokaler mv.. Fremgangsmåden kan naturligvis ikke sige noget om kvaliteten af det enkelte rum mv., men den kan antyde hvilken kapacitet faciliteten har sammenlignet med tilsvarende faciliteter andre steder i kommunen. Det kan indikere noget om behovet for supplerende rum på de enkelte faciliteter.²²

3.4. Analyseredskab 4: Skønnet stand af primære og sekundære halfaciliteter

Analyseredskab nr. 4 undersøger standen på faciliteternes primære og sekundære faciliteter. Det er sket ved at to observander fra Viborg Idrætsråd (opgaveløser) har besøgt alle 25 halfaciliteter (ca. 45 min.) i en observationsuge (uge 10). Hver enkelt facilitet er i den forbindelse vurderet indenfor 8 hovedområder – hhv.:

1. Hovedindgangsparti
2. Aktivitetsrum
3. Cafeteriefaciliteter
4. Omklædningsrum
5. Toiletter
6. Møde- og klublokaler

mv.. Det antages dog at ramme de forskellige undersøgte klubber nogenlunde ens. (Samtidig må det bemærkes at observation ikke kan sige noget om hvor mange nye brugere/hold, der ønsker at få tider i hallen, hvis det var muligt).

²² Der er en række naturlige fejlkilder ved en sådan fremgangsmåde. *For det første* er der selvfølgelig forskel på i hvilken grad forskellige brugere har behov for mødelokaler, klublokaler, omklædningsrum mv.. Fx vil håndboldmedlemmer måske efterspørge mødelokaler mere end medlemmer, der spiller motionsbadminton. Analysen indfanger ikke sådanne variationer idet alle medlemmer beregnes med samme belægningsfaktor. *For det andet* er der forskel på hvor mange gange om ugen forskellige hold træner og hvor meget pres det samlede antal medlemmer således skaber på faciliteten. Hvis alle hold fx træner to gange om ugen i facilitet A og kun én gang om ugen i facilitet B vil der således være mest pres på de supplerende rum i facilitet A - selv hvis begge faciliteter har lige mange medlemmer. Det indfanges ikke, når man dividerer ”antal medlemmer med antal rum”. I den sammenhæng hjælper det næppe at dividere fx ”antal ledige timer” med antal rum. Antal ledige timer indfanger jo fx ikke holdenes størrelse ligesom det ikke indfanger hvis flere hold træner på samme tid i forskellige aktivitetsrum (og derfor belaster omklædningsrum mv. mere end hvis der blot trænes i et aktivitetsrum).

7. Depotrum
8. Supplerende faciliteter

Hver af de 8 forhold er yderligere inddelt i en række konkrete parametre (i alt 33). Fx er ”omklædningsrum” vurderet på følgende 4 parametre:

- Tidssvarende materialer/arkitektonisk kvalitet
- Rummelighed
- Akustik
- Lysforhold

De to observander har i forbindelse med facilitetsbesøgene begge tildelt individuelle karakterer (1-5) til hvert af de 33 parametre/kriterier.²³ Scoren på de 33 parametre er lagt sammen og delt med antal parametre på facilitetens 8 forskellige hovedområder.²⁴ Den enkelte halbestyrelse har samtidig udfyldt et identisk besigtigelsesværktøj. Bestyrelsens karakterer er efterfølgende blevet *objektiveret* og indregnet i en samlet vurdering af facilitetens forskellige områder.

Objektivering er foregået på en måde så halbestyrelsen kunne gøre opmærksom på stærke og svage sider ved faciliteten, men ikke påvirke det samlede antal point, der tildeles deres facilitet (fx ved at tildele egen facilitet meget lave karakterer). Hvis ansøger fx gennemsnitligt tildeler et point mindre end observant, tilføjes således 1 point til alle ansøgers vurderinger (se tabel 4).

Afslutningsvis laves et gennemsnit af karakterer hos observanderne og den objektiverede ansøger. På den måde kan halbestyrelsen påvirke fordelingen af point mellem facilitetens forskellige områder, men ikke påvirke det samlede antal point, der tildeles deres facilitet.

²³ Karakteren 5 er defineret som ”*blandt kommunens bedste*”. Karakteren 3 er defineret som ”*standard forhold i kommunen*”. Karakteren 1 er defineret som ”*blandt kommunens dårligste*”. De 33 parametre er alle tildelt karakterer med udgangspunkt i ”*hvordan den typiske idrætsbruger vil opleve faciliteten og dens muligheder*”. Der er ikke foretaget indgreb for at undersøge bygningens tilstand mv. – og vurderingerne har ikke karakter af en traditionel byggeteknisk tilstandsrapport, der undersøger skader på bygningens konstruktioner, installationer mv.. Vurderingerne er primært foretaget med ”*idrætsbriller*” på baggrund af et visuelt eftersyn – og med blik for hvad der bidrager til at skabe aktivitet og oplevelse for facilitetens brugere. Der er i enkelte tilfælde indhentet ekspertbistand – fx ift. vurdering af tag.

²⁴ Det er naturligvis behæftet med en vis usikkerhed at vurdere standen på en konkret facilitet. Fejlkilderne er søgt minimeret ved hjælp af en række forskellige fremgangsmåder. *For det første* har de to forskellige observander givet hver deres individuelle karakterer uden at tale sammen i forbindelse med karaktergivning. Først efter den individuelle karaktergivning er vurderingerne samlet til et gennemsnit. *For det andet* gives der karakterer til 43 konkrete parametre på hver enkelt facilitet. Det hjælper observanden til at få alle forhold med ligesom det gennemtvinger en ensartet gennemgang af de enkelte faciliteter. *For det tredje* er alle faciliteter besigtiget samme uge. Det skal gøre det lettere for observanden at sammenligne forholdene med andre faciliteter mens der gives karakterer på en konkret facilitet.

	Observant	Ansøger	Obj. ansøger	Vægtet snit	Vigtighed	Samlet snit
Indgangsparti	3	3	4	3,5	0,9	3,1
Aktivitetsrum	4	3	4	4,0	1,1	4,4
Omklædningsrum	4	2	3	3,5	1,0	3,5
GENNEMSNIT	3,7	2,7	3,7	3,7	1,0	3,7

Tabel 4: Eksempel på beregning af stand på en konkret facilitet

Derudover har interesserede borgere udfyldt to elektroniske spørgeskemaer (N = 527 / N = 78), der indkredser hvor vigtige de forskellige parametre er i relation til hinanden. Fx fremgår det af borgernes svar, at de opfatter ”gode omklædningsrum/toiletter” (indeks 113) som vigtigere end ”godt lysindfald i hallen” (indeks 87).²⁵

Ud fra ovenstående er det nu muligt at sammenligne standen på de 25 undersøgte faciliteter på en lang række forskellige parametre med bidrag fra såvel borgere, halbestyrelser og observander. Hvert område/parameter på de enkelte faciliteter markeres i analysen med en farve afhængigt af hvor god standen er (hvor mange point standen har fået) sammenlignet med de 24 øvrige faciliteter. I den sammenhæng benyttes nedenstående kategorier/farver (se tabel 5). Hvis standen fx er ”meget over gennemsnittet” (blå kapacitet) svarer det til at standen vurderes meget bedre end kommunens øvrige faciliteter.

Farve	Betegnelse	Pct. Tal
BLÅ	Meget over gennemsnit	(115+ pct.)
GRØN	Lidt over gennemsnittet	(115 - 101 pct.)
GUL	Lidt under gennemsnit	(99 - 80 pct.)
ORANGE	Meget under gennemsnit	(80 - 67 pct.)
RØD	Rigtigt meget under gennemsnit	(67 - 0 pct.)

Tabel 5: Betegnelser af stand

²⁵ Indeks 100 svarer her til gennemsnittet af de vurderede områder/parametre.

Tabel 10 på viser den samlede oversigt over faciliteternes stand.²⁶

3.5. Analyseredskab 5: Halbestyrelsernes egne ansøgninger

Analyseredskab nr. 5 tager udgangspunkt i halbestyrelsernes ansøgninger. Halbestyrelsernes ansøgningsforløb har været centreret om følgende proces:

- 17. dec. 2018 : Orientering til halbestyrelser om 2019 analyse/proces
- 23. jan. 2019 : Orienteringsmøde for halbestyrelser vedr. 2019 analyse/proces
- 01. mar. 2019 : Ansøgningsfrist

Det er pointeret for halbestyrelserne, at en ansøgning kun kan indgå i analysen, hvis det pågældende ansøgningskema er udfyldt og indeholder følgende:

- Indregistrering af brugsdata
- Beskrivelse af projekter/delprojekter
- Budget for projekter/delprojekter

Halbestyrelserne er endvidere blevet opfordret til at inddele deres ønsker i mindre delprojekter (tiltag). Det skal gøre det lettere i analysen at udvælge de mest relevante delprojekter til en samlet indstilling. Hvis flere halbestyrelser fx ansøger om 10 millioner kr. og ikke inddeler deres forskellige tiltag i mindre projekter, er det således vanskeligt at udvælge de mest relevante tiltag til en samlet indstilling. I ansøgningskemaet formuleres opfordringen til halbestyrelserne på følgende måde: *”Hvis I kun vælger at beskrive ét samlet tiltag, kan I som udgangspunkt ikke modtage støtte til udvalgte dele af tiltaget. Hvis I omvendt beskriver 5 (adskilte) tiltag, kan I principielt set få støtte til alt fra 0-5 tiltag”*. Et *”tiltag”* defineres i den sammenhæng som *”en fysisk ændring i faciliteten, som kan etableres afgrænset fra andre tiltag – og som I samtidig har interesse i at etablere selvstændigt”*.

²⁶ I hvilken grad et facilitetsområde er *under* eller *over* det samlede gennemsnit siger naturligvis ikke noget entydigt om i hvilken grad området har brug for reovering mv.. I princippet kan alle faciliteter være så dårlige, at selv den bedste facilitet også trænger til grundlæggende reovering, ligesom alle faciliteter i princippet kan være så gode, at selv den dårligste ikke trænger til reovering. At sammenligne forholdene på tværs af faciliteter siger i princippet kun noget om, hvilke faciliteter der alt andet lige, har størst behov for reovering mv..

I bestræbelserne på at skabe overblik over de indkomne ansøgninger opdeles ønskerne i 4 bevillingskategorier - henholdsvis: åbenhed mellem rum²⁷, kapacitet i aktivitetsrum, basisniveau for stand og store kvalitetsbyggerier (+10 mio.). I forlængelse heraf – og med reference til analyser af kapacitet og stand - tildeles de enkelte ønsker farver afhængigt af facilitetens forhold på det pågældende område. Afslutningsvis vurderes internt mellem de forskellige bevillingskategorier, hvilke der bør prioriteres. Det sker bl.a. med udgangspunkt i analyseredskab nr. 6.

3.6. Analyseredskab 6: Brugerundersøgelser/ekspertvurderinger af fremtidige facilitetsbehov

Analyseredskab nr. 6 undersøger hvilke typer af behov og facilitetstiltag, der synes mest relevante at realisere i relation til fremtidens faciliteter og idrætsbrugere. Det er sket bl.a. ved at inddrage analyser og ekspertudsagn vedrørende fremtidens attraktive idrætsfaciliteter, nutidens/fremtidens idrætsbrugere og lokale idrætsbrugeres facilitetsønsker.

²⁷ Kategorien ”åbenhed mellem rum” erstatter betegnelsen ”arkitektonisk kvalitet”. Det dækker dog stadig over samme type af tiltag. Det handler primært om at

- skabe øget transparens
- invitere folk indenfor
- tydeliggøre det liv, der er i faciliteten
- gøre det lettere at overskue rummenes muligheder
- skabe følelsen af at være sammen også når man er i forskellige rum.

4. Analyse

I det følgende er det nu hensigten – med udgangspunkt i de 6 analyseredskaber – at undersøge alle ønsker og behov til halfaciliteter fra halbestyrelser i Viborg Kommune – herunder undersøge hvilke ønsker og behov, der synes mest relevante med reference til brug, stand og forskellige typer af baggrundsviden. Undersøgelsen inddrages i fire adskilte men sammenhængende analyser. Først analyseres faciliteternes kapacitet via redskab 1-3. Dernæst analyseres faciliteternes stand via redskab 4. Efterfølgende ordnes halbestyrelsernes ønsker/ansøgninger i 4 bevillingskategorier (redskab 5) med reference til analyser af stand og kapacitet. Afslutningsvis søges input til prioritering mellem de fire bevillingskategorier. Det sker med udgangspunkt i forskning vedrørende fremtidens faciliteter, medlemmer mv. (redskab 6).

4.1. Analyse af kapacitet (redskab 1, 2 og 3)

Den følgende delanalyse fokuserer på kortlægning af faciliteternes kapacitet. Kapacitetsanalysen har mere præcist til formål at vise hvilke faciliteter, der alt andet lige oplever det største pres på deres facilitet. Som nævnt i metodeafsnittet baseres kapacitetsanalysen på tre forskellige, men sammenhængende og supplerende redskaber (1, 2 og 3).²⁸

For det første belyses antal borgere pr. hal i et givet område (skoledistrikt). Det er en relativ enkelt beregning, der kan give en første indikation af hvilke områder, der umiddelbart synes at trænge (mest) til nye/flere faciliteter. Jo flere borgere, der skal deles om en hal, des mere pres kan man således alt andet lige forvente på den pågældende facilitet.

For det andet belyses den skønnede brug af klubbernes sekundære hal-faciliteter (dvs. omklædningsrum, cafeteria, toiletter, klublokaler, mødelokaler mv.). Det er sket ved at sammenholde facilitetsbesigtigelse – herunder antalsoptegnelser (fx antal omklædningsrum) med antal medlemmer. Det kan antyde belastningen på de sekundære hal-faciliteter – herunder eventuelle behov for yderligere kapacitet. I den sammenhæng tildeles farver til faciliteterne afhængig af hvilket kapacitetspres faciliteten har sammenlignet med de øvrige faciliteter i Viborg Kommune (se tabel 6). Hvis kapacitetspreset på faciliteten fx er ”meget under gennemsnittet” (blå kapacitet) svarer det til at kapacitetspreset er ”meget under gennemsnittet” (og at faciliteten derfor

²⁸ De relevante fejkilder ved de tre redskaber er nævnt i metodeafsnittet.

har relativt meget ledig kapacitet) sammenlignet med kommunens øvrige faciliteter.²⁹

Farve	Betegnelse	Pct. tal
BLÅ	Meget under gennemsnit	0 - 85 pct.
GRØN	Lidt under gennemsnittet	85 - 99 pct.
GUL	Lidt over gennemsnit	101 - 120 pct.
ORANGE	Meget over gennemsnit	120 – 133 pct.
RØD	Rigtigt meget over gennemsnit	+ 133 pct.

Tabel 6: Kapacitetsfarver til supplerende faciliteter

For det tredje belyses den indrapporteret brug af ansøgers primære halfaciliteter (dvs. selve halgulvet). Det sker via oplysninger om antal kontingentbetalere på faciliteternes indendørshold.³⁰ De indrapporterede oplysninger er efterfølgende sat i relation til en række pejlemærker, der viser hvilke fleksibilitetsforventninger, der bør stilles til brugere af halfaciliteter (se appendiks 1). Herudfra er *belægningsgraden* ("kapacitetspres på aktivitetsrummet") på de undersøgte faciliteter beregnet og sammenlignet. Det kan antyde hvilke faciliteter der umiddelbart har størst behov for mere halgulv. Det må i den sammenhæng bemærkes at belægningsgraden er et objektive mål. Det er således ikke nødvendigvis lig med et rødt behov hvis blot faciliteten er "rigtigt meget dårligere stillet end andre faciliteter". Et rødt behov ift. aktivitetsrummets belægningsgrad kræver omvendt, at faciliteten objektive set har negativ kapacitet (dvs. ikke har ledige minutter i aktivitetsrummet). Objektive mål er prioriteret her dels fordi det er muligt at lave objektive mål for aktivitetsrummets kapacitetspres (hvilket er sværere ift. "stand") og dels fordi bevillingerne er væsentligt dyrere her (ofte 5-10 gange) og derfor vanskeligt kan tildeles alene med reference til relative forhold. Tabel 7 viser hvilke grader af ledig kapacitet de forskellige farver refererer til.

²⁹ Rødt behov (fx ift. klublokale) kan være udtryk for at faciliteten ikke har den pågældende delfacilitet. Det er fx tilfældet i Finderuphøjhallen, som ikke har noget klublokale i hallen. Rødt kapacitetsbetegnelse er i den sammenhæng ikke i sig selv ensbetydende med et relevant behov på det pågældende område. Det kræver fx, at der er en forening som efterspørger de pågældende faciliteter, og at foreningen fx ikke kan få behovet opfyldt i andre nærliggende faciliteter.

³⁰ Fokus har i den sammenhæng været på at belyse hvor store brugernes forskellige hold er, hvor lang tid brugernes forskellige hold træner samt hvilke typer af overlap brugernes hold evt. er nødt til at gøre brug af.

Farve	Ledige kapacitet (min)
BLÅ	+600 min.
GRØN	+600 til +400 min.
GUL	+400 til +200 min.
ORANGE	+200 til -200 min.
RØD	Entydig mangel på kapacitet

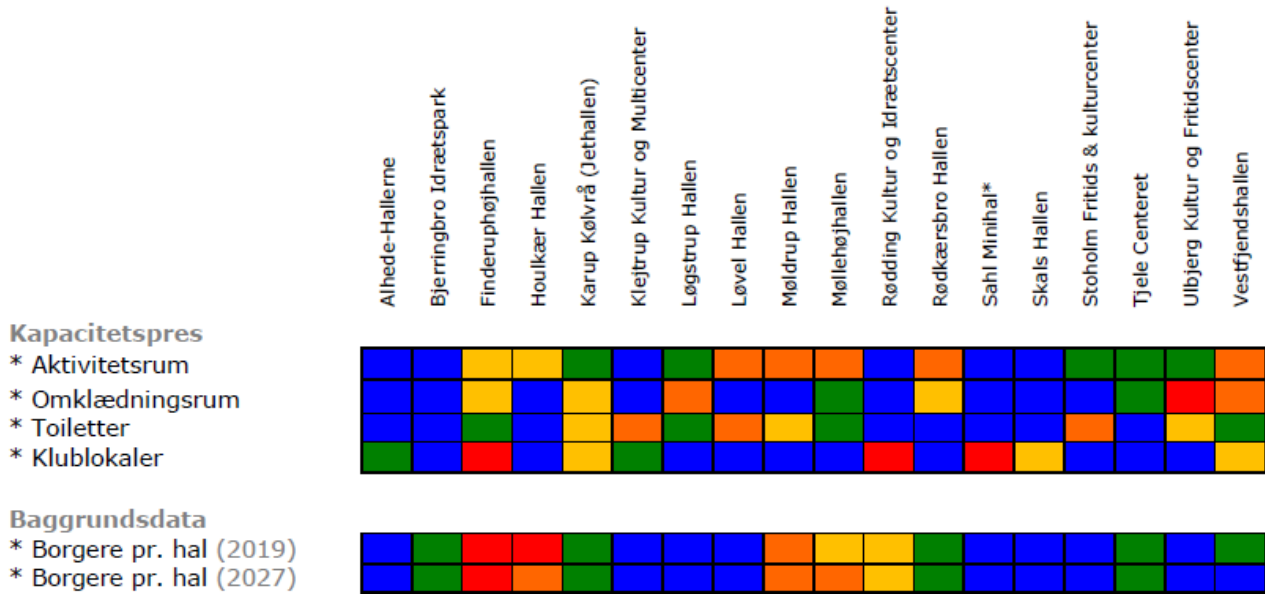
Tabel 7: Kapacitetsfarver aktivitetsrummet

Minuttallene i de forskellige farvekategorier kan umiddelbart synes høje og svarer måske ikke helt til oplevelsen hos de enkelte halbestyrelser. Det er bl.a. fordi der i beregningerne af ledige minutter stilles krav til holdstørrelser, antal max træninger pr. hold og træning lørdag formiddag (jf. pejlemærker, se appendiks 1).³¹

Tabel 8 viser resultaterne af de 3 analyser samlet i en fælles oversigt. Ud fra tabel 8 er det således muligt at aflæse angivet kapacitet i såvel aktivitetsrum som supplerende rum på de 25 undersøgte faciliteter. Derudover viser tabel 8 også borgere pr. hal for hver enkelt ansøgerfacilitet. Tabel 8 rummer på den måde en lang række forskellige, men sammenhængende og supplerende data, der bl.a. indikerer hvilke faciliteter, der oplever hvilke typer af pres i deres forskellige rum.³²

³¹ Det skal bemærkes, at pejlemærket vedrørende weekendtræning er justeret ift. halaanalysen fra 2017/2018, så brugerne nu ikke forventes at træne hele weekenden, men kun forventes at træne lørdag fra kl. 8-12. Justeringen er foretaget fordi ingen af de 25 traditionelle idrætshaller i Viborg Kommune, kan få brugere til at træne søndag og/eller lørdag efter middag.

³² Hald Ege Idrætscenter, Hammershøjhallen, Langsø Hallen og Viborg Stadion Center er ikke medtaget i kapacitetsanalysen, da der ikke modtaget brugsdata fra de pågældende faciliteter. Liseborg Centeret, Overlund Hallen og Østfjendshallen er ikke medtaget i tabellen, da de i 2018 har modtaget bevillinger til udvidelse af deres kapacitet. Disse tiltag er endnu ikke etableret, hvorfor nuværende kapacitetstal ikke er retvisende de pågældende steder.

Tabel 8: Analyse af kapacitet (oversigt)³³

4.2. Analyse af stand (redskab 4)

Den følgende delanalyse fokuserer på kortlægning af faciliteternes stand (fysisk tilstand og æstetisk kvalitet). Analysen af faciliteternes stand har mere præcist til formål at sammenligne standen på de forskellige faciliteter på en række nøgleområder (jf. redskab 4). Analysen er etableret ved at to observanter fra Viborg Idrætsråd (opgaveløser) har besøgt alle 25 halfaciliteter i en observationsuge (uge 10) og tildelt individuelle karakterer (1-5) til 33 parametre indenfor 8 hovedområder. Den enkelte halbestyrelse har samtidig udfyldt et identisk besigtigelsesværktøj ligesom udvalgte borgere (n = 570) har defineret vigtigheden af de forskellige parametre. De forskellige elementer er alle indregnet i vurderingen af facilitetens stand.³⁴

Tabel 9 viser resultaterne af analysen samlet i en fælles oversigt. Udfra tabel 9 er det således muligt at sammenligne de 25 undersøgte faciliteters stand på en lang række forskellige parametre med bidrag fra såvel borgere, halbestyrelser og observanter. Hvert af de 8 hovedområder på de enkelte faciliteter er markeret med en farve afhængigt af hvor god standen er vurderet til at være sammenlignet med de 24 øvrige faciliteter (se tabel 9). Hvis standen fx er ”meget over gennemsnittet” (blå kapacitet) svarer det til at standen vurderes meget bedre end kommunens øvrige

³³ * Sahls referenceområde udgør Sahl by og ikke et skoledistrikt.

³⁴ De relevante fejlkilder ved fremgangsmåden er nævnt i metodeafsnittet.

faciliteter.³⁵

Farve	Betegnelse	Pct. tal
BLÅ	Meget over gennemsnit	(115+ pct.)
GRØN	Gennemsnittet	(115 - 90 pct.)
GUL	Lidt under gennemsnit	(90 - 80 pct.)
ORANGE	Meget under gennemsnit	(80 - 67 pct.)
RØD	Rigtigt meget under gennemsnit	(67 - 0 pct.)

Tabel 9: Betegnelser af stand

Tabel 10 rummer på den måde en lang række forskellige, men sammenhængende og supplerende data, der kan indikere hvilke faciliteter, der synes at have hvilke typer af renoveringsbehov på deres forskellige facilitetsområder.³⁶

³⁵ Hvis gennemsnittet for alle haller fx er en stand på 2,9 (på en skala fra 1-5) skal en hal således have faciliteter med en stand på 1,9 for at være i den ”røde kategori” og have en stand på 65 pct. af gennemsnittet ($1,9/2,9 = 0,65$). En sådan fremgangsmåde har den fordel, at den røde kategori tømmes efterhånden som der ophører med at være faciliteter der er rigtigt meget dårligere end gennemsnittet. Hvis man i stedet lod ”rød kategori” dække over de fx 10 pct. dårligst stillede ville der altid være ”røde faciliteter” fordi der altid vil være nogen som har den dårligste stand – relativt set. Det samme er ikke givet, når ”røde faciliteter” skal være mindst 67 pct. dårligere stillet end gennemsnittet.

³⁶ Det skal bemærkes at blå stand - fx i et cafeteria - ikke nødvendigvis betyder at alle forhold i det konkrete cafeteria er ”meget over gennemsnittet”. Det betyder alene, at forholdene på det pågældende cafeteria samlet set er ”meget over gennemsnittet”. Der kan udmærket være enkelte røde delelementer i et cafeteria, der samlet set er kategoriseret som blå stand. Det betyder dog, at det pågældende cafeteria alt andet lige vil have svært ved at modtage bevillinger til de røde delområder i cafeteriaet, da andre cafeteria i kommunen vurderes som værre stillet samlet set.

	Alhede-Hallerne	Bjerringbro Idrætspark	Finderuphøjhallen	Hammershøj hallen	Houlkær Hallen	Karup Kølvrå (Jethallen)	Klejtrup Kultur og Multicenter	Langsø Hallen	Liseborg Centeret	Løgstrup Hallen	Løvel Hallen	Møldrup Hallen	Møllehøjhallen	Overlund Hallen	Rødning Kultur og Idrætscenter	Rødkærsbro Hallen	Sahl Minimal	Skals Idrætscenter	Viborg Stadion Center (hal 1-6)	Stoholm Fritids & kulturcenter	Tjele Centeret	Ulbjerg Kultur og Fritidscenter	Vestfjendshallen	Østfjendshallen	
Arkitektonisk kvalitet																									
* Indgangsparti	Green	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Åbenhed mellem rum	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Materialer/form/design	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Aktivitetsrum																									
* Rummelighed	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Transparens	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Lysindfald	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Akustik	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Materialer	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Halgulv	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Rumadskillelse (muligt)	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Supplerende faciliteter																									
* Omklædning/toiletter	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Cafeterie	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Møde og klublokaler	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Depotrum	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Fitness	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
* Spinning	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green

Tabel 10: Analyse af stand (oversigt)

I det følgende er det nu hensigten at vurdere alle halbestyrelsernes ansøgninger med reference til de konkrete analyser af henholdsvis stand og kapacitet. Det skal gøre det muligt afslutningsvis at prioritere mellem ansøgninger.

4.3. Ansøgninger (redskab 5)

Halbestyrelsernes ansøgningerne er som tidligere nævnt registreret med udgangspunkt i en tredelt ansøgningsproces, hvor ansøgerne henholdsvis:

- (1) er varslet/forberedt om den opdaterede 2019 analyse (17. dec. 2018)– herunder modtager ansøgningskema og har kunnet påbegynde deres ansøgningsproces
- (2) er indkaldt til afklarende fællesmøde (23. jan 2019)
- (3) har indsendt ansøgninger, inkl. budget (1. mar. 2019).

Det bemærkes videre at de ansøgte projekter fra 2017/2018 analysen, som ikke modtog bevillinger, automatisk er overført til 2019 analysen. Det betyder at i alt 18 forskellige faciliteter har ansøgt og indsendt 64 forskellige tiltag/projekter til en samlet ansøgningssum på mere end 150 millioner.³⁷ 25 af projekterne falder uden for puljens formål og er afvist/overført til andre puljer (se appendiks 2).³⁸

I bestræbelserne på at skabe overblik over de indkomne ansøgninger er halbestyrelsernes ansøgninger efterfølgende inddelt i 4 bevillingskategorier - henholdsvis: kapacitet i aktivitetsrum, basisniveau for stand, åbenhed mellem rum og store kvalitetsbyggerier (+10 mio.).³⁹ I forlængelse heraf – og med reference til analyser af kapacitet (tabel 8) og stand (tabel 10) – er de enkelte projekter tildelt farver afhængigt af facilitetens forhold på det pågældende område.

Tabel 11 viser således hvilke halbestyrelser, der har ansøgt om tiltag indenfor hver af de 4 bevillingskategorier, hvad tiltagens pris er pr. bruger (de billigste i den enkelte farve placeres øverst) og hvilke behovsvurderinger (farver) de enkelte ønsker har.⁴⁰

³⁷ Henholdsvis: Alhedens Idræts- og Kulturcenter (Alh), Bjerringbro Idræts- og Kulturcenter (Bje), Finneruphøj Hallen (Fin), Houkær Hallen (Hou), Karup Kølvrå Fritidscenter (Kar), Klejtrup Hallen (Kle), Løgstrup Hallen (Løg), Løvel Hallen (Løv), Møldrup Hallen (Møld), Møllehøjhallen (Møll), Rødding Gymnastiksal (Rødd), Rødkærbro Hallen (Rødk), Sahl Minihal (Sah), Skals Idrætscenter (Ska), Stoholm Fritids- & Kulturcenter (Sto), Tjele Centeret (Tje), Ulbjerg Kultur- og Fritidscenter (Ul), Vestfjends Hallen (Vest).

³⁸ Det drejer sig om ansøgninger til akutte tiltag, udendørs faciliteter, renoveringsopgaver under 100.000 kr., vedligehold af halgulv, entydige energitiltag, tekniske anlæg og ansøgninger uden brugsdata/budget.

³⁹ Store kvalitetsbyggerier indeholder typisk både opgradering af arkitektonisk kvalitet, basisniveau for stand, og kapacitet i aktivitetsrum.

⁴⁰ I tildeling af farver til det enkelte projekt refereres til enten facilitetens stand eller kapacitet på det pågældende område.

Table 11: Ansøgninger

Kapacitet i aktiviterum	Basisniveau for stand (funktionalitet)	Åbenhed mel. rum (social funktionalitet)	Store kvalitetsbyggerier
Tiltag Aktiviterum Multisal, cafe, omklædning Udvidelse til hel hal Renovering af 50 m skydebaner Etablering af muthrum mv. Ny motionsrum Fra cafe til møde & aktiviterum Tilbygning af esporthokale	Tiltag 4 nye dørgrænsedøre i hal 1 Omklædningsrum Nyt tag (+ isolering) Renovering tagpap entre cafe mv. Renovering af cafe/terre (facade/vinduer) Gangbro inkl. tilkøbsfaciliteter Renovering af indgangsparti Nyt tag Flytning af cafe/terre To nye opbevaringsrum Renovering af omklædningsrum Udbygning af suppl. faciliteter Udvidelse af køkkenskapacitet Etablering af kolnerum Renovering af cafe (inventar) Udbygning af depotrum Tilbygning af depotrum Renovering af toiletter (+ handicap) Renovering af toiletter	Tiltag Indgang, cafe, omklædning, mv. Glasdøre mellem hal og springhal Transparente nødindgangsdøre Opret transparent nød hallens rum Facede-parti, fitness mv.. Transparent gangsystem mv. Sammenhang mellem ude-og-inde Overlysvinduer cafe/terre Transparente nødindgangsdøre	Tiltag Ny idrætshal Udvidelse af springhal og fitness Etablering af ny muthal (hal 3) Ny idrætshal (inkl. fitness) Etablering af muthcenter
Facilitet Vest Møld Udb Bje Løg Sto Bje Rødk	Facilitet Bje Vest Møld Rødk Rødk Rødk Kle Alb Sto Løv Sto Sto Løv Rødk Rødk Rødk Rødk Kle Rødk Rødk Møld	Facilitet Vest Rødk Rødk Rødk Alb Alb Tje Rødk Hou	Facilitet Møll Rødk Sto Kar Rødd
Pris samlet (mio) 0,55 7,50 7,50 0,55 0,62 2,30 0,25 0,39	Pris samlet (mio) 0,15 0,52 1,48 0,10 0,40 0,75 1,45 1,45 3,50 4,38 0,63 6,50 0,19 0,22 0,22 0,38 0,56 0,56 0,40	Pris samlet 2,65 0,17 0,11 0,49 7,10 0,65 1,40 0,46 0,18	Pris samlet (mio) 18,93 17,57 12,02 15,00 20,00
Kapacitet/stand	Stand/kapacitet	Stand/kapacitet	Kapacitet/stand

1) Ikke aktuel, jf. samlet kapacitet
 2) Samlet stand afventer, jf. nybyggen

3) Blandingsprojekt (adskillelse foretaget)

Tabel 11 viser på den måde hvilke halbestyrelser, der har ansøgt om tiltag indenfor hver af de 4 bevillingskategorier – og hvilke tiltag indenfor hver af de fire kategorier, der synes mest relevante. Tabel 11 viser imidlertid ikke hvordan vi bør prioritere på tværs af de forskellige bevillingskategorier, hvis vi ikke har midler til at støtte alle tiltag. Tabel 11 viser fx ikke om vi skal renovere eller bygge nyt, om vi skal bygge traditionelt eller med arkitektonisk kvalitet, og om vi skal vi fokusere på eksisterende brugergrupper eller forsøge at tiltrække nye brugergrupper.

4.4. Viden/forskning (redskab 6)

I bestræbelserne på at kvalificere ovenstående overvejelser er det hensigtsmæssigt at inddrage eksisterende forskning mv. på området. I det følgende refereres derfor bl.a. til undersøgelser af facilitetsdata på landsplan, nutidens og fremtidens facilitetsbrugere, anbefalinger til fremtidens idrætsfaciliteter og de lokale idrætsbrugeres facilitetsønsker. Håbet er at sådanne indsigter kan være med til at afklare hvordan vi skal prioritere på tværs af forskellige bevillingskategorier.

Først belyses facilitetsdata på landsplan.

Antal idrætshaller i forskellige kommuner

I Viborg Kommune er der alt 37 ”traditionelle” idrætshaller (ca. 800 m²) svarende til 2.608 indbyggere pr. idrætshal. Af tabel 12 fremgår det at kommunen er relativt godt stillet sammenlignet med øvrige områder i landet.

TOP 15			BUND 15		
Placering	Kommune	Indbyggere pr. hal	Placering	Kommune	Indbyggere pr. hal
1	Lemvig	1.268	98	Frederiksberg	15.005
2	Hedensted	1.551	97	Tårnby	14.337
3	Fanø	1.673	96	Gladsaxe	13.755
4	Ringkøbing-Skjern	1.677	95	København	12.552
5	Odder	1.718	94	Albertslund	9.299
6	Rebild	1.729	93	Hvidovre	8.827
7	Læsø	1.793	92	Gentofte	7.581
8	Langeland	1.797	91	Dragør	7.144
9	Skive	1.862	90	Herlev	7.102
10	Vesthimmerland	1.864	89	Egedal	6.155
11	Struer	1.941	88	Aarhus	5.994
12	Assens	1.971	87	Rudersdal	5.613
13	Tønder	1.996	86	Lyngby-Taarbæk	5.524
14	Billund	2.037	85	Rødovre	5.499
15	Faaborg-Midtfyn	2.055	84	Helsingør	5.204

Tabel 12: Indbyggere pr. idrætshal på mere end 800 m².⁴¹

⁴¹ Indbyggere pr. hal er beregnet ved at dividere kommunens indbyggertal med antal haller i kommunen (Toft & Prehn Jensen, 2017:11).

Som det fremgår af tabel 13, servicerer idrætshallerne i Viborg Kommune imidlertid et relativt stort opland (38 km² pr. hal) sammenlignet med andre kommuner.

TOP 15			BUND 15		
Placering	Kommune	Km ² pr. hal	Placering	Kommune	Km ² pr. hal
1	Frederiksberg	1,2	98	Læsø	119,2
2	Rødovre	1,7	97	Samsø	113,5
3	København	1,8	96	Tønder	67,6
4	Glostrup	2,2	95	Thisted	67,1
5	Vallensbæk	2,4	94	Varde	65,3
6	Gentofte	2,6	93	Bornholm	58,8
7	Brøndby	2,6	92	Jammerbugt	57,6
8	Ballerup	2,8	91	Lolland	55,4
9	Herlev	3,0	90	Syddjurs	46,0
10	Hvidovre	3,8	89	Ikast-Brande	45,8
11	Lyngby-Taarbæk	3,9	88	Norddjurs	45,1
12	Greve	4,0	87	Guldborgsund	45,0
13	Ishøj	4,4	86	Ringkøbing-Skjern	43,2
14	Gladsaxe	5,0	85	Aabenraa	42,8
15	Hørsholm	6,3	84	Stevns	41,7

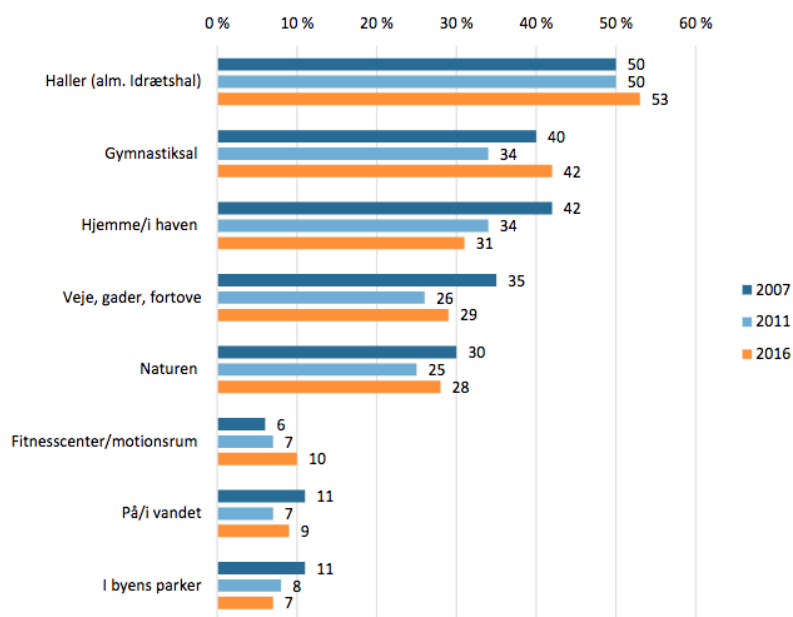
Tabel 13: Opland pr. idrætshal på mere end 800 m² (km²)⁴²

Facilitetsdækningen i Viborg Kommune synes dog overordnet set rimelig sammenlignet med dækningen på landsplan. Det er naturligvis ikke ensbetydende med, at alle lokale områder i Viborg Kommune er (lige) godt stillet. Det overordnede gennemsnit kan dække over væsentlige lokale forskelle. Derudover kan forskellige udviklingstendenser påvirke behovet for halfaciliteter. Fx kan udviklingen i den måde hallerne bruges på betyde noget for de fremtidige behov. Det samme kan fx befolkningsudvikling. I forlængelse heraf er det relevant at se nærmere på brugen af idrætshaller.

Udviklingen i brug af idrætshaller og sale

Idrætshaller og gymnastiksale er (stadig) de mest anvendte idrætsfaciliteter til børn. Det fremgår af figur 1. Det er samtidig de eneste facilitetstyper der (sammen med fitnesscentre) oplever fremgang.

⁴² Hallernes geografiske opland eller tæthed er beregnet ved at dividere kommunens areal med antal haller i kommunen. Lave værdier repræsenterer altså et lille opland (høj facilitetstæthed), mens høje værdier repræsenterer et stort opland (lav facilitetstæthed) (Toft & Prehn Jensen, 2017:12).

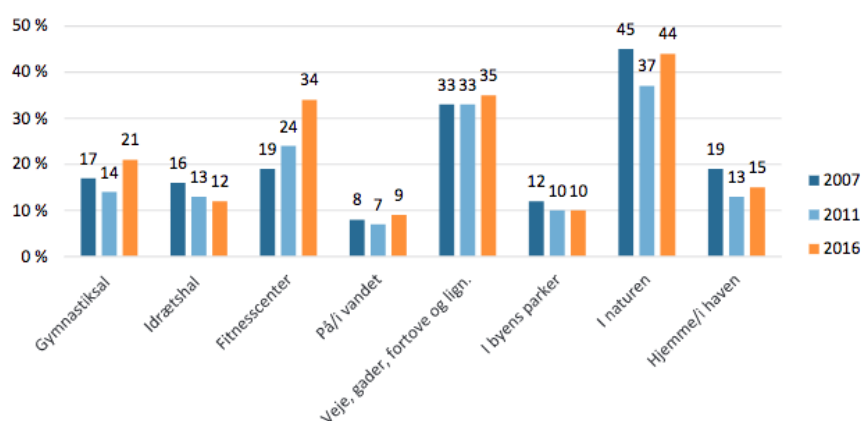

Figur 1: Udviklingen i børns brug af faciliteter (pct.)⁴³

Som det fremgår af figur 2, anvendes idrætshaller og gymnastiksale ikke i samme omfang af voksne. Andelen af voksne der dyrker idræt i haller og sale er dog steget i perioden fra 2011 til 2016.⁴⁴

⁴³ Figuren viser andelen af alle børn, der dyrker sport eller motion i forskellige faciliteter. Fordelt på undersøgelses år (n 2007=1.987, n 2011=2.035, n 2016=3.221)

⁴⁴ Brugen af gymnastiksale er steget fra 14 pct. til 21 pct., mens brugen af haller er faldet fra 13 pct. til 12 pct. (fra 2011-2016). Det relative fald i voksnes brug af idrætshaller kan skyldes at idrætsforeninger/faciliteter i højere grad prioriterer deres timer til børn/unge. Mens voksne brug af halfaciliteter er faldet (fra 13 pct. til 12 pct.) er børns brug af halfaciliteter således steget fra 50 pct. til 53 pct.

Figur 2: Udviklingen i voksnes brug af faciliteter (pct.)⁴⁵

Idrætshaller og idrætssale synes således stadig at være helt centrale aktører ift. at aktivere idrætsudøvere.⁴⁶ Både for børn og voksne. Tabel 14 viser hvilke idrætsgrene, der typisk dyrkes i idrætshaller. Heraf fremgår bl.a. at håndbold og badminton optager mere end halvdelen af alle tider og at gymnastik er særlig velegnet til at aktivere mange brugere pr. time.

	Håndbold	Badminton	Gymnastik	Fodbold	Basketball	Volleyball	Tennis	Anden sport	Anden aktivitet	Bordtennis	Dans	Spontan aktivitet	Ikke sport/idræt
Andel af tid	29	27	12	9	5	5	2	4	2	1	1	1	1
Antal deltagere	15	11	28	12	12	13	6	16	44	9	18	14	64

Tabel 14: Andel af tid og antal deltagere fordelt på aktivitetstype i almindelige haller (pct.)⁴⁷

Ovenstående viser, at halfaciliteter stadig er centrale ift. at aktivere idrætsudøvere – og at traditionelle idrætter fylder meget i brugen af halfaciliteter. Det er dog ikke ensbetydende med at

⁴⁵ Figuren viser udviklingen i brugen af de forskellige facilitetstyper fordelt på undersøgelses år (n 2007=4.147), n 2011=3.957, n=3.914).

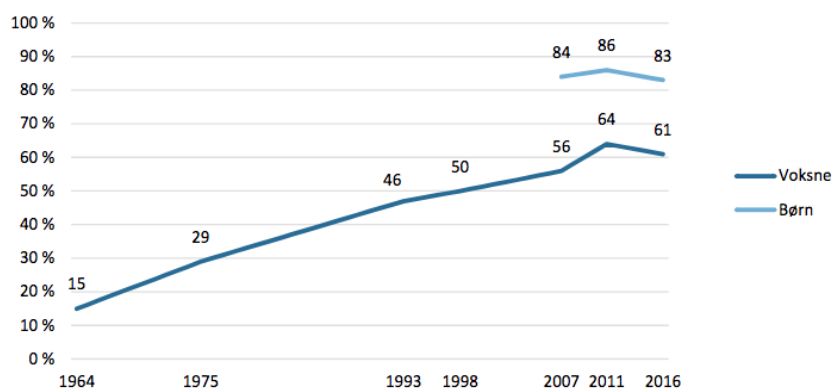
⁴⁶ Den største stigning har været i fitnesscentre (og branchen vokser stadig). Det er i den sammenhæng værd at bemærke, at 25 pct. af alle fitnesscentre er foreningsdrevne (mens 12 pct. er selvejende og 4 pct. er kommunale). Foreningslivet er således en væsentlig aktør i fitnessbranchen – og mange af disse er placeret i halfaciliteter. I Viborg Kommune er det fx tilfældet i Løgstrup Hallen, Langsø Hallen og Vridsted Hallen. Det er endvidere værd at bemærke, at andelen af foreningsdrevne fitnesscentre fordeler sig forskelligt afhængigt af kommunernes befolkningstæthed. I de tyndest befolkede områder, som Viborg Kommune tilhører, er i gennemsnit 34 pct. af centrene foreningsdrevne. Brugen af idrætshaller er på den måde højere end tallene viser, hvis foreningsdrevne fitnesscentre medregnes i hallernes brug. På samme måde er brugen af fitnesscentre (forstået som kommercielle udbydere) lavere end tallene illustrerer.

⁴⁷ Figuren viser tid og antal deltagere fordelt på aktivitetstype i alm. haller (hverdage fra kl. 16-22 (pct.)

nye idrætshaller nødvendigvis vil skabe øget aktivitet. Højere facilitetsdækning genererer ikke automatisk højere foreningsandel (Pilgaard, 2017:2).⁴⁸ Mange andre forhold spiller ind på antallet af aktive. Fremtidige facilitetsmidler skal således bruges med omtanke, hvis de skal generere flere medlemmer og mere aktivitet. Formålet med indeværende halanalyse er netop, at undersøge hvilke facilitetsønsker og behov der er bedst at realisere, når man tager alle relevante forhold i betragtning. I den sammenhæng er det bl.a. vigtigt at undersøge hvilke typer af idrætsaktiviteter, organiseringsformer mv. der vinder frem (og hvorfor). Det er hensigten i det følgende afsnit. Det er vigtigt, hvis vi skal forsøge at sige noget om, hvilke facilitetstyper der er brug for nu og i fremtiden.

Sammenhæng mellem idrætsdeltagelse og samfundsmæssige udviklingstræk

Andelen af idrætsaktive voksne danskere er steget tæt på lineært de sidste 50 år. I perioden 2011-2016, faldt den imidlertid for første gang (se figur 3).⁴⁹ Resultaterne fra den seneste måling understreger således, at man ikke længere kan tage for givet, at danskerne bliver stadig mere involverede i sport og motion.

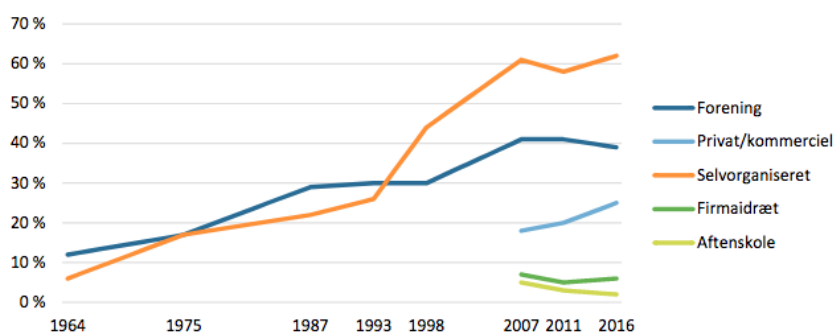
Figur 3: Andelen af idrætsaktive voksne danskere

⁴⁸ Pilgaard, Maja (2017): ”Kommunale udgifter til idræt kan ikke aflæses i foreningernes medlemstal”.

⁴⁹ Faldet er på beskedne tre procentpoint blandt både børn (fra 86 til 83 pct.) og voksne (fra 64 til 61 pct.). Set over hele perioden fra 1964 til 2016 ser det ud til, at 2011 stikker ud fra det generelle lineært stigende mønster med en relativt høj andel af idrætsaktive, mens niveauet i 2016 faktisk fortsætter den lineære udviklingstendens fra tidligere undersøgelses år. Overordnet set viser danskernes samlede idrætsdeltagelse altså en relativt stabil udvikling over de seneste årtier med en stagnerende/let faldende tendens i 2016.

Ser man nærmere på tallene finder man endvidere at tilbagegangen udelukkende finder sted i befolkningsgrupper under 50 år.⁵⁰ Det kan – som antydnet i flere undersøgelser - skyldes at yngre generationer har andre værdier og holdninger end ældre generationer. Fx viser Ingleharts værdiundersøgelser (2000) tydelige tegn på at *postindustrielle værdier* (som autonomi, selvrealisering, kreativitet, foranderlighed og livskvalitet) kan forventes at overtage de mere *traditionelle værdier* (som rationalitet, bureaukratiske systemer, specialisering, standardisering og økonomisk sikkerhed) i takt med at nye generationer vinder frem.

Det passer umiddelbart godt på den udvikling, som ser ud til at finde sted i danskernes idrætsdeltagelse. Fx kan væksten i kommercielt organiserede og selvorganiserede aktiviteter kobles til postindustrielle værdier, til forskel for megen traditionel foreningsidræt, der udspringer af værdier fra det industrielle samfund (se figur 4).

Figur 4: Udvikling i organisationsformer (voksne)⁵¹

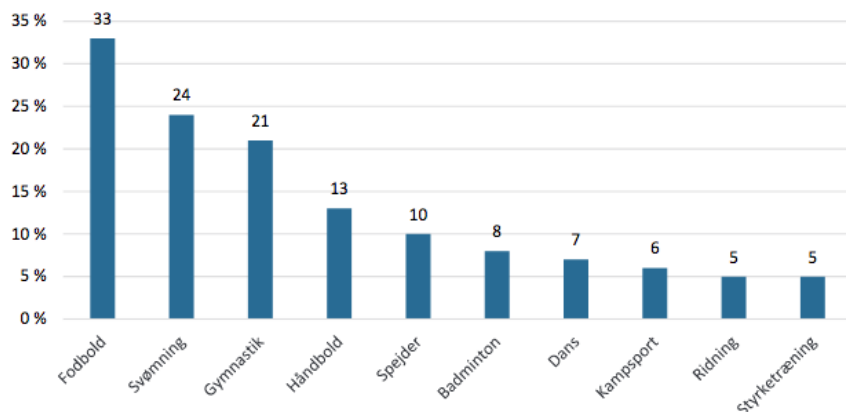
På samme måde kan væksten i ”livsstilsidræt” (som surfing, skateboarding, rulleskøjter, parkour mv.) knyttes til værdier i det postindustrielle samfund – herunder frihed, autonomi, autenticitet, æstetik og fokus på eksperimenterende bevægelser frem for konkurrence og gentagelse.

Skal man tro betydningen af sådanne værdiændringer, vil det føre til en generel ændring i danskernes måder at dyrke sport og motion på, efterhånden som de nuværende ældre generationer afløses af nye. De seneste undersøgelser giver dog ikke belæg for at konkludere, en sådan entydig

⁵⁰ Allerede i 2011 så man en tendens til, at færre 16-19-årige dyrkede sport eller motion, end samme aldersgruppe gjorde i 2007. Tilbagegangen er altså udvidet til flere aldersgrupper de seneste fem år. Omvendt stiger andelen af idrætsaktive udøvere over 50 år stadig.

⁵¹ Figuren viser andelen af voksne respondenter (16 år+), der dyrker sport og motion i forskellige organisatoriske regi fordelt på undersøgelses år.

udvikling (Pilgaard & Rask: 2016:137). Fx viser figur 5 at de største foreningsidrætter for børn stadig er fodbold, svømning, gymnastik, håndbold og badminton.

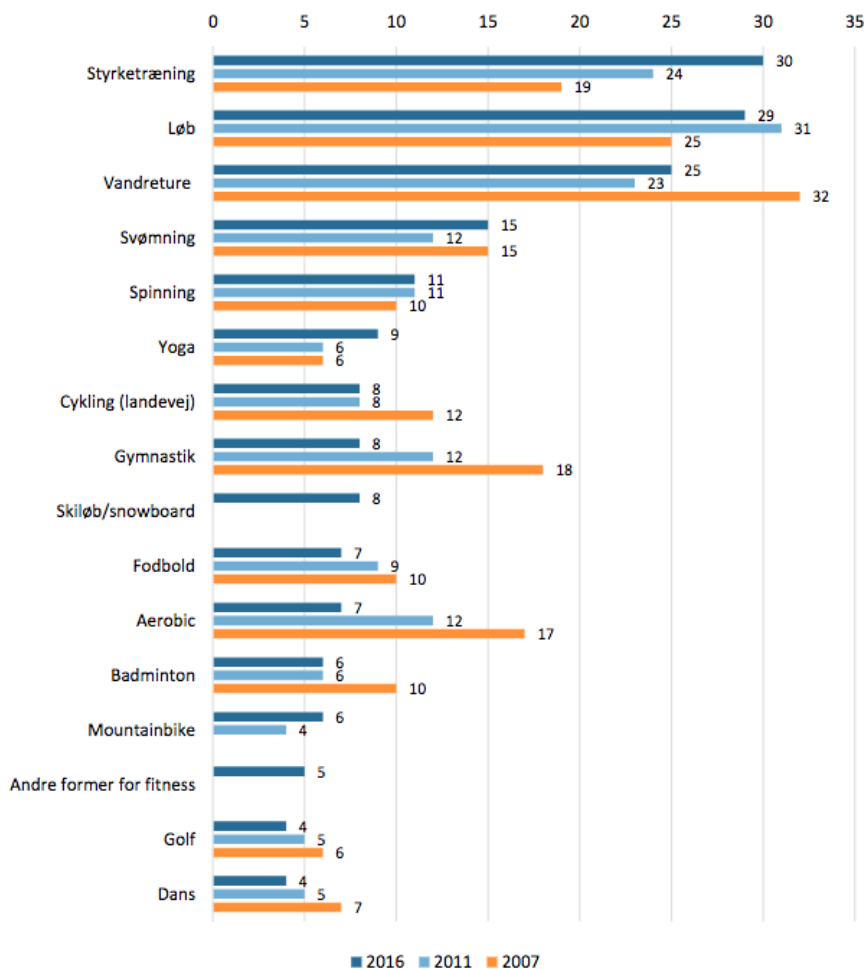

Figur 5: de ti største foreningsidrætter⁵²

Og ser man på udviklingen i de mest populære idrætsaktiviteter til voksne (figur 6) er der primært fremgang til aktiviteter som styrketræning, løb, mountainbike, skiløb, yoga og forskellige former fitness, mens der er tilbagegang til så forskellige aktiviteter som cykling, aerobic, dans, golf, fodbold, badminton. Det viser et broget billede, som fx gør det vanskeligt af afgøre hvad samfundsudviklingen vil betyde for foreningsdeltagelse og brugen af idrætsfaciliteter. Fx vil fremgang ift. styrketræning, fitness og yoga givetvis betyde øget brug af halfaciliteter, mens tilbagegang til fodbold og badminton vil betyde reduceret brug af halfaciliteter.⁵³

⁵² Figuren viser de ti største aktiviteter, som børn angiver at dyrke i foreningsregi. Andelen er baseret på alle respondenter (n=3221)

⁵³ Det er dog værd at bemærke at de aktiviteter, der er i fremgang hos voksne, ikke umiddelbart kræver mere gulvplads i traditionelle halfaciliteter - snarere udbygning af supplerende faciliteter.

Figur 6: Udvikling i de mest populære aktiviteter (pct.)⁵⁴

Med til udviklingen i værdier hører således en række undtagelser som gør, at man ikke blot kan forvente en simpel lineær udvikling over tid. Dybe kulturelle rødder som fx det danske civilsamfund kan således være med til at fastholde traditioner, selvom samfundet uden om er præget af store forandringer. Det er med til at forklare eksempelvis foreningsidrættens fortsatte betydningsfulde position i takt med, at nye, alternative aktivitets- og organiseringsformer vinder frem (Pilgaard & Rask: 2016:137).

I forlængelse heraf er der tendens til at forskellige aktører, aktiviteter og organisationsformer på

⁵⁴ Figuren viser andelen af alle voksne, der dyrker de mest populære aktiviteter. Fordelt på undersøgelses år (n=3.914). "Skiløb/snowboard" og "andre former for fitness" var ikke svarmulighed i 2011 eller 2007, mens "Mountainbike" ikke var svarmulighed i 2007.

idrætsområdet i stigende grad adapterer centrale karakteristika fra hinanden (benævnt: *institutionel isomorfisme*⁵⁵). Det sker bl.a. fordi aktørerne forsøger at appellere til de samme udøvere – og over tid ændrer på de interne normer og værdier i en vekselvirkende tilpasning mellem systemet, eksisterende medlemmer og en orientering mod det omgivende samfund og potentielle nye medlemmer. Man taler i den sammenhæng om begreberne ”deinstitutionalisering” og ”reinstitutionalisering”.

- *Deinstitutionalisering* foregår, når fx en traditionelt organiseret forening eller organisation etablerer mere løse, fleksible tilmeldingsformer og strukturer under inspiration fra andre aktører. Foreningsfitness, klippekortsystemer og Fitdeal er alle eksempler herpå.
- *Reinstitutionalisering* (eller blot institutionalisering) finder omvendt sted, når de løse strukturer udvikler sig i retning af mere struktureret organisering gennem formalisering af regler, regulering, faciliteter mv. over tid.⁵⁶ Det ser man eksempler på indenfor forskellige livsstilsidrætter, når eksempelvis parkour eller skateboardaktiviteter, som udspringer af uformelle, innovative miljøer, bliver formaliseret og institutionaliseret i foreninger og organisationer (Borgers & Pilgaard, 2016; Camoletto, 2015).⁵⁷ Beslægtede udviklingstræk ses fx når den kommercielle sektor, lader sig inspirere af det traditionelle foreningsliv. Det kunne være i crossfit, hvor fokus på fællesskab og sociale relationer vægtes højt.

Når de forskellige aktører på området på den måde i stigende grad adapterer centrale karakteristika fra hinanden, bliver aktørerne sværere at skelne entydigt fra hinanden – ligesom det bliver sværere at forudsige hvordan samfundets udvikling kommer til at påvirke fremtidens idrætsdyrkelse. Det gør det alt andet lige vanskeligere at forudsige hvilke typer af idrætsfaciliteter, der bliver brug for i fremtiden.

⁵⁵ Isomorfi stammer fra græsk og benyttes indenfor matematikken til at betegne ligheden mellem to objekter. DiMaggio og Powell benytter udtrykket institutionel isomorfisme til at beskrive, hvordan forskellige organisationer i orienteringen mod omverdenen gennemgår nogle organisatoriske processer, der gør organisationerne mere ens.

⁵⁶ Enten for brugerne ønsker adgang til fordele i de organiserede systemer som eksempelvis økonomisk støtte, faciliteter og forsikring eller fordi traditionelle organisationer se fordele i at inkludere nyere aktiviteter og organiseringsformer, som tiltrækker nye målgrupper, som ikke ellers finder vej til den traditionelle idræt.

⁵⁷ Fx via nye semiformelle aktører som GAME og Den Nationale Platform for Gadeidræt, der **opstår** som en central organisation, der ønsker at hjælpe uformelle gadeidrætsmiljøer eksempelvis gennem grejbanker, etablering af faciliteter og udstyr, gennemførelse af events mv..

Hvad er vigtigt for gode idrætsfaciliteter?

I forlængelse heraf foreslår Lokale og Anlægsfonden (LOA), at fremtidige idrætsfaciliteter etableres som multifunktionelle, fleksible idrætshaller, der kan udformes med rum til en lang række idrætsaktiviteter, kulturtiltag, kreative udfoldelser og sociale fællesskaber. LOA foreslår mere præcist at fremtidens idrætsfaciliteter bør kendetegnes ved henholdsvis:

- Arkitektonisk mod, fantasi og høj kvalitet
- Transparens (åben arkitektur), så alle kan følge med i alt, hvad der foregår.
- Fleksible løsninger, som løbende kan justeres og tage højde for fremtidens trends/tendenser
- Åbenhed for aktiviteter, der intet har med idræt at gøre (fx musik og billedkunst).
- Støttepunkter/base for forskellige friluftaktiviteter (fx motionsløb og cykling)

LOA lægger stor vægt på brugernes *oplevelse* af faciliteten – herunder også at bygningen opleves som inspirerende og indbydende – fordi de antager at brugernes oplevelse har stor betydning for deres fremtidige grad af idrætsdeltagelse. Lokale og Anlægsfonden trækker i den sammenhæng paralleller til den måde vi i dag bygger skoler, parcelhuse, virksomheder mv. på - med øget transparent, lysindfald, multifunktionelle rum mv. - og forventer at brugere fremadrettet vil stille nogenlunde samme krav til deres idrætsfaciliteter som til øvrige faciliteter.⁵⁸

Med udgangspunkt i ovenstående er det relevant at undersøge hvad borgere rent faktisk sætter pris på i oplevelsen af idrætshaller. Der findes ikke meget viden om brugeroplevelse og tilfredshed i halfaciliteter.⁵⁹ Tabel 15 viser en af de få undersøgelser der er lavet på området. Den sammenfatter bl.a. forskelle mellem hvor *vigtige* brugerne opfatter forskelle elementer og hvor *tilfredse* de er med de samme elementer.

⁵⁸ Det stiller umiddelbart store krav til de traditionelle halfaciliteter, der typisk er bygget før 1980 og uden tanke på transparens, lysindfald mv..

⁵⁹ CISC og Idan forventes at præsentere en undersøgelse i løbet af foråret 2018, der bl.a. adresserer hvilken rolle idrætsfaciliteternes fysiske tilstand og æstetiske kvalitet spiller for brugeroplevelsen og tilfredsheden (jf. ”Fremtidens idrætsfaciliteter – drift, ledelse og organisering”).

Hele landet (n=22238)	Vigtighed	Tilfredshed	Forskel
Faciliteten er altid ren	4,3	3,8	-0,5
Faciliteten er godt vedligeholdt	4,4	3,9	-0,5
Faciliteten er velegnet til min(e) idræt(ter)	4,6	4,3	-0,3
Faciliteten er rart at være i/på	4,4	4,2	-0,2
Faciliteten har gode ankomstforhold	4,0	4,0	0,0
Faciliteten ligger i et trygt område	4,0	4,2	0,2
Faciliteten er inspirerende/indbydende	4,0	3,8	-0,2
Faciliteten er let at bruge og fungerer godt	4,4	4,2	-0,2
Personalet er venligt	4,4	4,3	-0,1
Personalet er nemme at komme i kontakt med	4,3	4,1	-0,3
Personalet er hjælpsomme	4,4	4,3	-0,2
Idrætsaktiviteterne jeg går til er godt planlagte	4,5	4,3	-0,2
Idrætsaktiviteterne jeg går til har gode trænere/instruktører	4,6	4,4	-0,2

Tabel 15: Brugernes vurdering af vigtighed og tilfredshed på tværs af alle idrætsanlæg i hele landet

At tabel 15 fremgår det bl.a., at borgernes tilfredshed i gennemsnitligt er 0,2 lavere end deres angivelse af hvor vigtige de forskellige elementer er. Det gælder fx vurderingen af om ”Faciliteten er inspirerende/indbydende”. Her er tilfredsheden 3,8 og vigtigheden 4,0 (på en skala fra 1-5). Den største afvigelse mellem tilfredshed og vigtighed findes ift. de to udsagn. ”Faciliteten er altid ren” (-0,5) og ”Faciliteten er godt vedligeholdt” (-0,5). Det viser noget om hvor brugeren oplever de største mangler i dag. Samme resultater synes at fremgå af den lokale undersøgelse som opgaveløser har lavet i forbindelse med halanalysen. Her er brugere af lokale idrætsfaciliteter (n=527) blevet spurgt hvor vigtige 7 forskellige kvalitetstegn er for deres oplevelse af en god idrætsfacilitet på en skala fra 1-5, (hvor 5 er vigtigt).⁶⁰ Resultaterne er samlet i tabel 16.

	5	4	3	2	1	gns.
Gode omklædningsrum/toiletter	199	219	100	8	0	4,16
Gode cafeteriafaciliteter	94	135	131	109	41	3,26
God lyd/akustik i hallen	125	173	147	57	10	3,68
Godt lysindfald i hallen (fx mange vinduer)	76	135	138	118	35	3,20
God plads i hallen (loft, plads om banen, tilskuerplads mv.)	201	187	113	17	1	4,10
Åbenhed/transparens mellem rum	69	108	163	128	28	3,13
God stand generelt	233	204	70	8	0	4,29

Tabel 16: Hvad er vigtigt for brugernes oplevelse af gode idrætshalfaciliteter? (n=527)

⁶⁰ ”Hvad er vigtigt for din oplevelse af en god idrætsfacilitet?” (”I meget høj grad vigtig (5), meget vigtig (4), vigtig (3), mindre vigtig (2), ikke vigtig (1)”) ”

Af tabel 16 fremgår det at brugerne synes at prioritere henholdsvis gode omklædningsrum, god plads i hallen og god stand over fx godt lysindfald, åbenhed/transparens og god akustik. Det kan antyde at lokale brugere prioriterer basale facilitetsforhold over inspirerende faciliteter, arkitektonisk kvalitet mv.. Det kan også være en indikation på dels faciliteternes nuværende stand (de basale ting skal være i orden før vi kan drømme om arkitektonisk kvalitet) og dels på hvad brugerne mener at man realistisk set kan forvente sig af halfaciliteter. Forskellene på de to typer af behov bliver endnu tydeligere, hvis man spørger respondenterne hvordan de vil placere de 7 ønsker i en konkret rækkefølge (fra 1-7 – hvor ”1” er vigtigst). Det fremgår af tabel 17.

	1	2	3	4	5	6	7	gns
Gode omklædningsrum/toiletter	131	126	89	53	37	29	21	2,81
Gode cafeteriafaciliteter	28	65	82	68	71	65	88	4,36
God lyd/akustik i hallen	38	72	77	101	90	62	32	3,93
Godt lysindfald i hallen (fx mange vinduer)	19	27	50	72	95	89	86	4,84
God plads i hallen (loft, plads om bane, tilskuerplads)	116	94	79	67	73	30	25	3,16
Åbenhed/transparens mellem rum	23	28	24	46	55	150	123	5,28
God stand generelt	137	71	72	63	49	41	52	3,30

Tabel 17: Hvordan vil du prioritere forskellige ønsker til en god idrætshalfacilitet? (n=527)⁶¹

Hvis man i stedet spørger respondenterne, hvordan de vil prioritere de 7 ønsker ift. deres ”egen” facilitet, ser man nogenlunde samme forskelle om end de reduceres en smule (se tabel 18).

	1	2	3	4	5	6	7	gns
Gode omklædningsrum/toiletter	136	103	78	54	34	25	18	2,76
Gode cafeteriafaciliteter	38	81	62	66	50	59	86	4,20
God lyd/akustik i hallen	29	61	103	73	82	58	28	3,93
Godt lysindfald i hallen (fx mange vinduer)	18	32	44	84	77	80	75	4,73
God plads i hallen (loft, plads om bane, tilskuerplad)	86	72	68	77	87	45	21	3,50
Åbenhed / transparens mellem rum	31	36	21	36	57	130	115	5,12
God stand generelt	119	67	64	50	47	36	60	3,42

Tabel 18: Hvordan vil du prioritere forskellige ønsker til DEN HAL du primært opholder dig i?(n=527)⁶²

⁶¹ ”Hvordan vil du prioritere forskellige ønsker til en god idrætshalfacilitet??” Prøv at prioritere de forskellige muligheder. Vælg tallet 1 til den vigtigste, tallet 2 til den næst vigtigste osv.. BRUG KUN HVERT TAL (1-7) EN GANG.

⁶² ”Hvordan vil du prioritere ønsker til DEN HAL du primært opholder dig i?” Prøv at prioritere de forskellige muligheder. Vælg tal 1 til den vigtigste, tal 2 til næst vigtigste osv.. BRUG KUN HVERT TAL (1-7) EN GANG.

I det foregående er den eksisterende forskning på området inddraget – og suppleret med egne undersøgelser. Der er særligt refereret til facilitetsdata på landsplan, nutidens og fremtidens facilitetsbrugere, anbefalinger til fremtidens idrætsfaciliteter og de lokale idrætsbrugeres facilitetsønsker. Den korte konklusion på ovenstående er følgende: Samfundets udviklingstræk påvirker idrætsdeltagelsen og påvirker valg af aktiviteter, organiseringsformer og forventninger til halfaciliteter. Men ændringerne sker langsommere end man måske kunne forvente og de er svære at forudsige konsekvenserne af. Fx er det vanskeligt at sige hvilke særlige idrætsfaciliteter der er brug for i fremtiden. Det kunne tale for etablering af multifunktionelle, fleksible idrætshaller, som LOA nævner. Omvendt betyder uforudsigeligheden også, at det er vanskeligt at spå om, hvad der bliver behov for i fremtiden. Og derved risikerer man at bygge til behov, der aldrig bliver en realitet eller ikke bliver det i den nærmeste fremtid.⁶³ Det kan tale for at man i første omgang fokuserer på brugernes *nutidige* behov – herunder prioriterer basale facilitetsforhold over inspirerende faciliteter, arkitektonisk kvalitet mv..⁶⁴ En sådan tilgang kan med fordel kombineres med løbende (hal)analyser på området, der kan opfange fremtidens reelle behov, når de opstår.

⁶³ Bl.a. fordi de forventede ændringer i brugsvaner sker langsommere end man måske kunne forvente

⁶⁴ Brugere synes således optaget af, at de basale forhold er i orden, før de kan drømme om arkitektonisk kvalitet mv.. Måske tænker de også, at idrætshaller ikke behøver have samme standarder som parcelhuse, virksomheder, institutioner mv.. Fx fordi de opholder sig relativt kort tid i halfaciliteterne og har fokus på aktiviteten mens de i hallen snarere end oplevelsen af rummets arkitektoniske kvaliteter mv.. Et fokus på de reelle, nutidige behov taler dog ikke nødvendigvis imod at *samle* forskellige del-faciliteter og foreningsaktiviteter i større fælles centre. Fx som det er tanken i Viborg Vestby hvor man nu samler VFF, Vestbad og forskellige andre foreningsidrætter. Således peger hovedparten af de 25 halbestyrelser på betydningen af solide driftsrammer. At samle forskellige del-faciliteter og aktiviteter i centre med flere bevægelsesmuligheder kan samtidig skabe inspiration, bevægelseslyst og fleksibilitet.

5. Fordelingsprincipper

Eksisterende forskning kvalificerer vores beslutningsgrundlag, men det synes stadig ikke muligt – med udgangspunkt i ovenstående at give specifikke retningslinjer til, hvordan vi skal prioritere mellem de forskellige ansøgninger i tabel 11. Analyserne kan vise, hvilke faciliteter der er i den dårligste stand og hvilke faciliteter, der er under størst kapacitetspres. De kan også vise hvilke idrætter der vokser/falder. På samme måde kan de vise hvilke faciliteter brugere generelt foretrækker og hvilke forbedringer brugerne vil foretrække, hvis deres egen facilitet skal renoveres ligesom eksperter kan vise hvilke muligheder den fremmeste arkitektur rummer.

Udfordringen er imidlertid, at man ikke ud fra sådanne indsigter kan udlede hvilke projekter der *bør* gennemføres. Fx kan de nævnte analyser mv. stadig ikke afgøre om det er bedst at renovere kommunens dårligste faciliteter eller bedst at bygge helt nye faciliteter. Analyserne kan heller ikke afgøre om målet med bevillingerne bør være at skabe så mange medlemmer som muligt – eller om andre forhold bør spille ind. Fx tilbud til helt nye brugergrupper/idrætstyper eller tilfredsheden hos nuværende brugere. På samme måde kan analyserne ikke afgøre, om der bør foretages særlige hensyn i prioriteringen mellem ønsker fra ”land” og ”by”.

Viborg Idrætsråds bestyrelse har derfor udarbejdet en række *fordelingsprincipper*, der kan guide den endelige indstilling af tiltag – herunder give svar på forskellige dilemmaer, der bl.a. er identificeret i forbindelse med facilitetsbesøg og input fra halbestyrelser, borgere, eksisterende analyser mv. (se tabel 19). I forlængelse heraf har 19 halbestyrelser vurderet rimeligheden af de enkelte fordelingsprincipper fra 1-5⁶⁵ (se tabel 20) og givet uddybende kommentarer (se appendiks 3). Det er sket i forbindelse med analysens høringsfase.

⁶⁵ 5 = meget enig, 1 = meget uenig.

Fordelingsprincip	Idrætsrådets indstilling	1-5
(1) <i>Hvordan prioriteres mellem ønsker fra "land" vs. "by"?</i> Belægningstal vil ofte være større i de store byer. Landsbyer vil ofte have færre typer af aktivitetsmuligheder.	<ul style="list-style-type: none"> • Der skelnes mellem "nye" og "bedre" m2. <ul style="list-style-type: none"> ○ Ved ønske om nye m2 prioriteres ud fra belægningstal (= land/by ligestilles). ○ Ved ønske om bedre m2 prioriteres ud fra stand uden at se på belægningstal (= land/by ligestilles) 	4,16
(2) <i>Hvordan skal vi prioritere mellem etablering af nye hele haller og nye halve haller? Er 2 halve haller fx bedre end én hel?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Belægningstal afgør prioritering. <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvis 2 halve skaber mere aktivitet end én hel hal, prioriteres de 2 halve haller 	4,21
(3) <i>Er der renoveringsopgaver som analysen ikke skal prioritere midler til?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Analysen prioriterer ikke midler til følgende tiltag: <ul style="list-style-type: none"> ○ Renoveringsopgaver under 100.000 kr.⁶⁶ ○ Nødrenoveringer (fx utæt tag, elskader, mv.).⁶⁷ ○ Udendørs faciliteter (fx parkeringsplads, parker, udendørs aktivitetstråder mv.). ○ Vedligehold af halgulv ○ Entydige energitiltag 	4,32
(4) <i>Har alle faciliteter ret til samme specialfaciliteter? Har alle halfaciliteter fx ret til at få en nedgravet springgrav eller er det forbeholdt (strategisk/geografisk) udvalgte faciliteter?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Specialfaciliteter fordeles geografisk hensigtsmæssigt (jf. pejlemærker). <ul style="list-style-type: none"> ○ Specialidrætter kan fx få første ret til at "komme ind", når der bygges nye faciliteter. 	4,08
(5) <i>Prioriteres indsatsen uafhængigt af halbestyrelsernes eget ansvar for status?</i> Skal analysen fx hjælpe halbestyrelser, der har misholdt deres facilitet (og evt. prioriteret cafeteria-drift), på bekostning af halbestyrelser, som har arbejdet hårdt for at vedligeholde deres facilitet.	<ul style="list-style-type: none"> • Indsatserne prioriteres uafhængigt af halbestyrelsernes eget ansvar for status. De nuværende borgerne skal ikke begrænses af historikken, ligesom det kan være svært at vurdere graden af eget ansvar for status. <ul style="list-style-type: none"> ○ Fremadrettet kan tilbagevendende halanalyser gøre det muligt understøtte en kontinuerlig udvikling af hal-faciliteterne, der løbende inddrager halbestyrelserne. 	4,00
(6) <i>Hvilke standarder for kvalitet skal prioriteres?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Krav til rammerne for idrætsdyrkelse er stigende. Derfor bør der ikke bygges nye halfaciliteter i lavere kvalitet end almindelige standardbyggerier.⁶⁸ <ul style="list-style-type: none"> ○ Tilsvarende er det stærkt tilfredsstillende (og ikke tilrådeligt) at bygge halfaciliteter i "næsten fuld hal størrelse" (fx idrætshallen v. Vestervang Skole) 	4,79

⁶⁶ Almindelige driftsopgaver kan fx være maling, udskiftning af ødelagte døre/ vinduer/fliser, lakering af halgulv, generel vedligehold mv..

⁶⁷ Her kan KFUs 3 mio. kr. pulje evt. ansøges.

⁶⁸ Fx er akustikken i de relativt nyetablerede stadionhaller 5 og 6 af så lav kvalitet, at det er en barriere for dyrkelse af idræt.

<i>(7) Hvilken egenfinansiering og lånefinansiering kræves af halbestyrelserne ved etablering af nye faciliteter?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vejledende egenfinansiering og lånefinansiering er flg.:⁶⁹ <ul style="list-style-type: none"> ▪ EGENFINANSIERING: 10 pct. ▪ LÅN: 40 pct. ▪ TILSKUD: 50 pct. 	4,47
<i>(8) Kan analysen foreslå halfaciliteter at søge midler på områder hvor de ikke selv har ansøgt? Fx faciliteter der har potentielle bevillingsberettigede tiltag, som faciliteten ikke selv har set/søgt.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Analysen må <i>ikke</i> foreslå halfaciliteter at søge midler på områder hvor de ikke selv har ansøgt. Det vil bl.a. udfordre armslængdeprincip og fagkompetencer hos opgaveløser og fjerne ejerskab og initiativ fra halbestyrelser. 	3,68
<i>(9) Hvordan skal vi prioritere mellem halfaciliteter til idrætter der primært dyrkes indenfor (fx håndbold) og idrætter der primært dyrkes udenfor (fx tennis)?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • De idrætter som primært dyrkes udenfor nedjusteres i farvekategori. Det gælder fx idrætter som tennis og atletik. Primære inde-idrætter er fx håndbold, badminton, gymnastik, volleyball, basketball, floorball, hockey og lign. 	4,59

Tabel 19: Fordelingsprincipper, der kan guide den endelige indstilling

De 9 fordelingsprincipper i tabel 19 *guider* på hver sin måde udvælgende af projekter til en samlet indstilling. Fx ved at indsnævre hvilke opgaver, der er relevante for indstillingen (P3, P5, P6 og P8) og hvordan vi bør prioritere mellem forskellige typer af opgaver (P1, P2, P4 og P9). De 9 fordelingsprincipper giver på den måde konkrete fordelingsværktøjer med reference til forskellige værdimæssige prioriteringer.

⁶⁹ I senere halanalyser kan indføres kategorier med forskel på/graduering af støttegraden. Fx afhængig af om tiltagets primære formål er aktivitetsnære faciliteter til nye medlemmer, forskønnelse, eller driftsrelaterede udbedringer.

6. Indstilling

Viborg Idrætsråds bestyrelse indstiller på den baggrund investeringer for 16,3 mio. kr. indenfor de 4 hovedkategorier. Idrætsrådets indstilling baserer sig på et ønske om, at prioritere de mest **trængende behov** (dvs. ”løfte faciliteterne fra bunden”) – og starte med at prioritere røde og dernæst orange behov. I den sammenhæng prioriterer indstillingen på følgende måde mellem de fire bevillingskategorier:

- Tiltag som håndterer massivt belægningspres og skaber mere halvgulv/aktivitetsrum har *primært prioritet*. Det antages at være den mest direkte måde at skabe flere brugere på.
- Tiltag som udbedrer meget dårlig stand/funktionalitet har *sekundær prioritet*. Brugere prioriterer bl.a. sådanne tiltag over arkitektonisk kvalitet (jf. brugerundersøgelser).
- Tiltag som åbner meget lukkede faciliteter og skaber transparens (arkitektonisk kvalitet) har *tertiær prioritet*.

Det er ikke muligt ud fra ovennævnte at opstille helt klare regler for, hvordan man til enhver tid bør prioritere mellem de 4 kategorier og de forskellige farver. Fx er det ikke entydigt, hvordan man bør prioritere mellem orange behov, der håndterer belægningspres og røde behov, der åbner meget lukkede faciliteter. Her kan udgift pr. bruger fx betyde noget ligesom en konkret indstilling altid skal tilpasses en konkret bevillingssum.⁷⁰

Med udgangspunkt i ovenstående retningslinjer anbefaler Viborg Idrætsråd følgende indstilling til prioritering af de afsatte midler. De prioriterede projekter er skraveret med grå baggrundsfarve.

⁷⁰ Den samlede bevillingssum er beregnet ved at addere beløbene for alle enkeltprojekter og multipliceret tallet med 1,05. De ekstra 5 pct. er indregnet under hensyn til inflation/underprioritering mv.. Det foreslås at stille som krav at alle bevillingsmodtagere indhenter kontroltilbud og prioriterer det billigste tilbud.

Idrætsrådets indstilling

Kapacitet i aktivitetsrum			Basissniveau for stand (funktionalitet)			Åbenhed mel. rum (social funktionalitet)			Store kvalitetsbyggerier					
Tiltag	Facilithet	Pris samlet (mio)	Kapacitet/stand	Tiltag	Facilithet	Pris samlet (mio)	Stand/kapacitet	Tiltag	Facilithet	Pris samlet (mio)	Kapacitet/stand			
Nyt halgulv	Bje	1,06		Akustik i aktivitetsrum (svømmehal)	Bje	0,15		Ogget transparent i indgangsparti	Kle	0,15		Ny idrætshal	Lis	12,50
Foldevæg i aktivitetsrum	Lev	0,40		Renov. af indgangsparti (handicap)	Rædk	0,18		Ogget transparent fra cafeteria	Kle	0,15		Ny idrætshal	Møll	18,93
Nyt halgulv	Læg	1,00		Solafskærmning i aktivitetsrum	Uld	0,21		Indgang, cafe, omklædning, mv.	Vest	2,65		Udvidelse af springsal og fitness	Rædk	17,57
Tilbygning af 1/3 hal (inkl. depot)	Mens	3,36		Akustik i aktivitetsrum	Stad	0,57		Glasdøre mellem hal og springsal	Rædk	0,17		Etablering af ny multihal (hal 3)	Sto	12,02
Artekfaciliteter i alm. idrætshal	VAM	4,00		Renovering af skydekælder	Mæld	0,38		Transparente nødudgangsdøre	Rædk	0,11		Ny idrætshal (inkl. fitness)	Kar	15,00
Aktivitetsrum	Vest	0,55		Renovering af materialer	Mæld	0,67		Ogget transparent mel. hallens rum	Rædk	0,49		Etablering af multicenter	Rædd	20,00
Multisal, cafe, omklædning	Mæld	7,50		Nyt tag	Læg	1,95		Facieparti, fitness mv.	Ath	7,10				
Udvidelse til hel hal	Ulb	7,50		4 nye flugtræjsdøre i hal 1	Bje	0,15		Transparent gangsystem mv.	Ath	0,65				
Renovering af 50 m skydebaner	Bje	0,55		Omklædningsrum	Vest	0,52		Sammenhæng mellem ude-og inde	Tje	1,40				
Etablering af møktrum mv.	Læg	0,62		Nyt tag (+ isolering)	Mæld	1,48		Ovenlysvinduer cafeteria	Rædk	0,46				
Nyt motionsrum	Sto	2,30		Renovering tagpap entre/ cafe mv.	Rædk	0,10	3	Transparente nødudgangsdøre	Hou	0,18				
Fra cafe til møde & aktivitetsrum	Bje	0,25		Renovering af cafeteria (facade/vinduer)	Rædk	0,40								
Tilbygning af sportslokale	Rædk	0,38		Gangbro inkl. tilskuerfaciliteter	Kle	0,75								
				Renovering af indgangsparti	Ath	1,45								
				Nyt tag	Sto	1,45								
				Flytning af cafeteria	Lev	3,50								
				To nye opbevaringsrum	Sto	4,38								
				Renovering af omklædningsrum	Sto	0,63								
				Udbygning af suppl. faciliteter	Lev	6,50								
				Udvidelse af køkkenkapacitet	Rædk	0,19								
				Etablering af kølerum	Rædk	0,22								
				Renovering af cafe (inventar)	Rædk	0,22								
				Udbygning af depotrum	Kle	0,38								
				Tilbygning af depotrum	Rædk	0,56								
				Renovering af toiletter (+ handicap)	Rædk	0,56	1							
				Renovering af toiletter	Mæld	0,40	2							

1) Ikke aktuel, jf. samlet kapacitet

2) Samlet stand afventes jf. nybyggeri

3) Blandingsprojekt (adskillelse foretage)

Appendiks 1: Fleksibilitetsforventninger til brugere af halfaciliteter

I det følgende afklares hvilke fleksibilitetsforventninger, der bør stilles til brugere af halfaciliteter. Det er hensigten at afklare hvilken udnyttelsesgrad, kørselsvillighed mv. vi forventer af brugerne på deres eksisterende faciliteter, før vi kan vurdere i hvilken grad de har behov for nye faciliteter. Der findes ikke eksplicite retningslinjer for hvilke former for fleksibilitet, det synes rimeligt at stille til brugere af halfaciliteter i Viborg Kommune. Viborg Idrætsråds bestyrelse har derfor søgt at indkredse forskellige *pejlemærker*, der kan bruges, når det skal drøftes om en klub har behov for yderligere hal-faciliteter.⁷¹ Pejlemærkerne er ikke tænkt som absolutte regler, der i sig selv kan udløse nye halfaciliteter, men som parametre, der er ønskværdige og som kan tale *for* eller *imod* at en klub har behov for yderligere hal-faciliteter. De identificerede pejlemærker falder i elleve hovedgrupper.

Pejlemærke 1: Spredning af indendørs aktiviteter

For det første er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *spredning* af indendørsaktiviteter – herunder hvor mange adresser man kan bede en klub træne på, hvor lang afstand man kan forvente at køre til træning mv., hvis den stadig skal kunne føle sig som én klub.⁷² De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Spredning af indendørs aktiviteter (kørefastand mv.)	Pejlemærker
Hvor mange forskellige adresser er det hensigtsmæssigt, at en klub benytter til indendørs træningsaktiviteter, hvis den stadig skal kunne føle sig som én klub?	• 1-2 adresser ⁷³
Hvor lang <i>kørefastand</i> kan man som minimum forvente at medlemmer er villige til at tilbagelægge fra klubbens primære adresse (klubbens ”sjæl”) til <u>træningsadressen</u> ?	• Børn: 5 km / voksne: 10 km
Hvor lang <i>kørefastand</i> kan man som minimum forvente at medlemmer er villig til at tilbagelægge fra klubbens primære adresse (klubbens ”sjæl”) til <u>kampadressen</u> ?	
• I forhold til idrætsgrene med præcedens for hyppige hjemmekampe i sæsonen (fx håndbold)	• Børn: 0 km / voksne: 0 km
• I forhold til idrætsgrene med præcedens med få hjemmestævner i sæsonen (fx indfodbold)	• Børn: 10 km

⁷¹ Viborg Idrætsråd har i drøftelsen af pejlemærker søgt at anlægge et helhedsperspektiv og have blik for at midler til nye haller kan gå fra andre bevillinger på idrætsområdet. Målet har derfor været at identificere pejlemærker, som både kommune samt andre foreninger og udøvere finder rimelige.

⁷² Pejlemærke 1 er primært udarbejdet med henblik på at klarlægge fleksibilitetsforventninger ift. større idrætsgrene. I mindre specialidrætter, hvor der typisk kun er en forening i kommunen, vil gælde andre forventninger.

⁷³ I tilfælde af klubsamarbejde må klubbens hold forvente at kunne træne og spille på alle moderklubbernes adresser.

Pejlemærke 2: Åbningstider

For det andet er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *åbningstider* – herunder hvilke tidspunkter og ugedage man må forvente, at brugerne er villige til at træne.⁷⁴ Faktor-tallet illustrerer, i hvilken grad man kan forvente, at klubbens hold træner det pågældende tidspunkt. (Faktor 0,5 svarer fx til at en træningstime fx kun tæller for en halv time). De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.⁷⁵

Åbning	Tidspunkt	Faktor
	kl. 16 – 21	1,00
Mandag – torsdag	kl. 21 – 22	0,75
	kl. 15 – 20	1,00
Fredag	kl. 20 – 22	0,75
Lørdag	kl. 8 – 12	0,75
Søndag		

Pejlemærke 3: Weekendtræning

For det tredje er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *weekendtræning* – fx om et fodboldhold kan have træningstid lørdag, hvis fx hallen er optaget 6 gange i løbet af vinterperioden? De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Weekendtræning	Pejlemærker
Hvor mange <i>flytninger</i> pga. egne weekendkampe er rimelig for et hold, der træner lørdag?	• Æn flytning pr. måned (fx fra lørdag til søndag)
Hvor mange aflysninger på grund af andre arrangementer i hallen er rimelig for et hold der træner lørdag?	• Æn aflysning pr. måned

⁷⁴ Anvendelsen af pejlemærke 2 vedr. åbningstid og træning i hverdagene, der traditionelt har været arena for træning. Træningsmuligheder og åbningstider i weekenden behandles via pejlemærke 3.

⁷⁵ Hvis en hal har brugere om formiddagen (fx seniorer, der dyrker gymnastik) giver dette ikke ekstra timer til optællingen af foreningens behov, da det ikke belaster hallen i spidsbelastningsperioder. Såfremt hallen/foreningerne aktiverer faciliteten i tiden op til eller umiddelbart efter foreningsåbningstiden (fx kl. 15-16 eller 22-23) for brugergrupper, der typisk ikke kan træne formiddag/middag, så giver det ekstra timer til den samlede behovsvurdering.

Pejlemærke 4: Træningstid

For det fjerde er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for hvor lang tid forskellige hold kan forvente at træne om ugen afhængig af idræt, alder, niveau. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel og er fremkommet ved at se på præcedens i relevante idrætter.

Træningstid (pr. uge)	Hold	Pejlemærker
Håndbold / Floorball	u4-u5	1,0 time
	u6-u8	2,0 time
	u9-u10	2,0 time
	u11+	3,0 time
	Elite	4,5 time
Fodbold	u6-u8	1,0 time
	u9-u10	1,0 time
	u11+	1,5 time
Badminton	Hold	2,0 time
	Motion	1,0 time
	Elite	6,0 time
Volleyball / Basket	Børn	2,0 time
	Voksne	3,0 time
Team-gymnastik	u8	3,0 time
	u10	5,0 time
	u12+	8,5 time
Idræts-gymnastik	u8	4,0 timer
	u11	7,5 time
	u13	9,5 time
	u14	16,0 time
Breddegymnastik / dans	u6	1,0 time
	u7+	1,5 time
	25+	2,0 time

Pejlemærke 5: Antal udøvere pr. træning

For det femte det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for hvor mange udøvere, der kan træne sammen uden større forstyrrelser i træningskvaliteten. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel og varierer bl.a. afhængigt af idræt, alder og niveau. Udgangspunktet for tabellen er det antal udøvere, der fylder hallen i en kampsituation. Det antages at en stigning på 50 pct. kan integreres i træningssituationer uden større kvalitetsforstyrrelser, mens en stigning på 100 pct. antages at forringe træningskvaliteten. *Eksempel:* I seniorhåndbold spilles kampe à 7 mod 7 (dvs. 14 spillere). Det indikerer at træningsantallet ikke bør overstige max 28 spillere og ideelt set bør ligge mellem 14-21 spillere. Pejlemærket anvendes med udgangspunkt i det antal observerede fremmødte (ikke antal medlemmer) på de enkelte hold, da dette er et mere præcist udtryk for den reelle brug af faciliteten. Samtidig registreres dog også holdenes betalende medlemmer, og der beregnes en fremmødeprocent.

Antal udøvere pr. træning	Alder	Pejlemærker		
		Kamp	Træning	Max
Håndbold	u6-u8	16	24	32
	u9-u10	12	18	24
	u11+	14	21	28
Fodbold	u6-u8	12	18	24
	u9-u10	10	15	20
	u11+	8	12	16
Badminton	Hold	14	21	28
	Motion		14	20
Volleyball ⁷⁶	u6-u10	40	30	40
	Andre	36	24	36
Gymnastik	TeamGym ⁷⁷	12	14	24
	IdrætsGym ⁷⁸	8	16	24
	BørneGym ⁷⁹		30	40
	MotionsGym ⁸⁰		30	40

I forlængelse heraf, synes det hensigtsmæssigt at diskutere om man tidsmæssigt bør kompensere hold, der har flere udøvere end max-tallet. Det anbefalede pejlemærke fremgår af nedenstående.

	Pejlemærker
Justering af træningstid	
Er det rimeligt at kompensere et træningshold, der har flere udøvere end max-tallet, med ekstra træningstid?	<ul style="list-style-type: none"> • Ja – svarende til 50 pct. af den tid som holdet ellers er berettiget til.
Er det rimeligt at reducere træningstiden for et træningshold, der har færre udøvere end kampantallet?	<ul style="list-style-type: none"> • Ja – såfremt træningsholdet er under halvt så stort som kampantallet er det rimeligt at halvere den tid holdet ellers er berettiget til.

⁷⁶ Volleyball adskiller sig fra de øvrige idrætter ved at have særligt mange udøvere på banen under kamp. Derfor synes det ikke muligt at integrere en stigning på 50 pct. i træningssituationer. Kamptallet betragtes derfor som et maxtal.

⁷⁷ TeamGym består af 3 discipliner (trampolin, spring og rytme). Et TeamGym hold udgøres af 12 gymnaster (samt 2 udskiftere). I VGFs hovedfaciliteter er der plads til at to TeamGym hold (24-28 gymnaster) kan træne visse discipliner samtidigt. Fx kan det ene hold øve trampolin, mens det andet hold øver spring. Der er omvendt ikke plads til at to hold samtidigt kan træne spring og rytme på gulv. 14 gymnaster er derfor det ideelle træningstal, mens 24 er det maksimale.

⁷⁸ Idrætsgymnastik består af 8 forskellige øvelser/redskaber (6 til mænd og 4 til kvinder). To af øvelserne benyttes m/k. Når m/k træner sammen etableres derfor 8 stationer. Her er 2 (max 3) gymnaster pr. redskab hensigtsmæssigt ved elitetræning (dvs. 16-24 gymnaster).

⁷⁹ I børne-bredde gymnastik trænes både TeamGym, IdrætsGym og en række andre øvelser. Meget mere end 6 stationer à 6 gymnaster (ca. 40 gymnaster) er vanskelige at facilitere uden større forstyrrelser i træningskvaliteten. Andre gymnastikforeninger (fx KVIK) lukker typisk deres børnehold ved 30 tilmeldinger (i traditionelle haller). I VGF er der tradition for lidt større hold med lidt flere trænere (selv om salene ikke har fuld hal-størrelse).

⁸⁰ I motionsgymnastik benyttes typisk kun gulv og ripper. Det hensigtsmæssige træningsantal afhænger derfor af rummets m2 og antal ripper i rummet. I sale af VGFs størrelse kan 30-40 voksne motionsgymnaster træne samtidig uden at støde ind i hinanden.

Pejlemærke 6: Flytning af klub

For det sjette er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *flytning af klub*, fx om det er rimeligt at flytte en klub til en ny hjemmeadresse, hvis klubben tilbydes faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Flytning af klub	Pejlemærker
Kan en hel klub flyttes til en ny hjemmeadresse, hvis den tilbydes faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende? ⁸¹	<ul style="list-style-type: none">• Ja – forudsat at det samtidigt: (a) forbedrer træningsmuligheder for andre klubber og (b) at klubben kun flyttes indenfor det geografiske område, hvor det rekrutterer sine medlemmer fra.
Kan hold fra en klub flyttes væk fra en facilitet (der ikke er lig klubbens hjemmeadresse/sjæl), hvis holdene tilbydes faciliteter, tidsrammer og geografi, der kvalitetsmæssigt svarer til de nuværende?	<ul style="list-style-type: none">• Ja – forudsat at det samtidigt: (a) forbedrer træningsmuligheder for andre klubber og (b) at klubben kun flyttes indenfor det geografiske område, hvor det rekrutterer sine medlemmer fra.

Pejlemærke 7: Foreningers egenfinansiering

For det syvende er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for *foreningers egenfinansiering* i forbindelse med større nyanlæg. De anbefalede pejlemærker fremgår af nedenstående tabel.

Foreningers egenfinansiering	Pejlemærker
Hvor stor en andel af anlægsudgifterne kan man forvente, at en klub, der ansøger Viborg Kommune om større nyanlæg skal betale?	<ul style="list-style-type: none">• 25 pct., hvor mindst 10 pct. ikke er lokaletilskudsberettiget lån.⁸²

Heller ikke dette pejlemærke er ultimativt. Fx kan der gælde andre vilkår, ved særligt små foreninger, der bidrager til et mangfoldigt idrætsliv, foreninger der flyttes i fællesskabets interesse, bevarelse af sårbart lokalsamfund mv..

⁸¹ Fx kan SIK ikke flyttes til Viborg nordby, hvor andre fodboldklubber rekrutterer deres medlemmer. Muligheden for at flytte specialklubber er dog større, da de er eneste af deres slags i et større geografisk område og rekrutterer medlemmer fra hele kommunen. Fx Viborg Squash Klub, Viborg Bullets m.fl..

⁸² Hvis nyanlægget fx koster en million kan klubben ikke få lokaletilskud til de sidste 10 pct. svarende til 100.000 kr.

Pejlemærke 8: Primære og sekundære indeidrætter i traditionelle idrætshaller

For det ottende er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for primære og sekundære indeidrætter, fx hvilke idrætter der har forret til træningstider i tilfælde af mangel på træningstider.

Primære indeidrætter præciseres som idrætter der har forret til at placere deres træningstider mandag–fredag. *Sekundære indeidrætter* præciseres som idrætter der har ret til træningstider lørdag-søndag og eventuelt ledige tider fra primære indeidrætter (mandag – fredag).

Primære og sekundære indeidrætter i traditionelle idrætshaller	Pejlemærker
Hvilke idrætsgrene kan defineres som <i>primære</i> indeidrætter (der har forret til at placere deres træningstider mandag-fredag)?	• håndbold, badminton, gymnastik, volleyball, basketball, floorball, hockey og lign..
Hvilke idrætsgrene kan defineres som <i>sekundære</i> indeidrætter (der har ret til træning lørdag - søndag og eventuelle ledige tider fra primære indeidrætter mandag - fredag)?	• fodbold (indendørs og futsal), tennis og lign..

Pejlemærke 9: Idrætshal pr. indbygger

For det niende er det hensigtsmæssigt at afklare retningslinjer for forholdet mellem antal borgere og idrætshaller i et område. Det er næppe muligt at præcisere, hvor mange borgere pr. hal, der udløser retten til en ny idrætshal. Behovet vil bl.a. afhænge af frivillighed, befolkningssammensætning (alder, uddannelse, etnicitet) og afstand til naboforeninger i det konkrete område. Byområder vil typisk have færre idrætshaller pr. indbygger end landområder. I byområder er *køreastanden* til naboforeninger typisk kortere ligesom der er enkeltstrengede foreninger med egne faciliteter der geografisk går på tværs af de traditionelle haller – fx svømmeklubber, gymnastik-klubber og skytteklubber – og derved *aflaster* de traditionelle haller, (dvs. skaber behov for færre haltider indenfor de pågældende områder). Derudover er det ikke uproblematisk at definere hvad et ”område” er i forhold til en sådan analyse. Hvis man fx definerer et ”område” som et ”skoledistrikt” får man den udfordring at foreningernes rekrutteringsbase ikke nødvendigvis følger et bestemt skoledistrikt, hvilket yderligere komplicerer muligheden for at beregne antal haller pr. borgere.

Idrætshal pr. indbygger

Pejlemærker

Hvordan bør haller med forskellig størrelse, anvendelsesmuligheder, ejerskabsforhold mv. tæller i en sammenligningssituation?

- Traditionelle idrætshaller, der både kan facilitere træning og kamp i traditionelle indeidrætsgrene • Faktor 1,00
- Traditionelle idrætshaller, der kan facilitere træning men ikke kamp i traditionelle indeidrætsgrene. • Faktor 0,66
- Idrætshaller på privatejede skoler, hvor skolen er lukket i den foreningsmæssige åbningstid (fx gymnasier, privatskoler mv.)⁸³ • Faktor 0,50
- Halfaciliteter, der primært bruges til gymnastik og alene faciliterer fx min. 2 badmintonbaner. • Faktor 0,33
- Mindre halfaciliteter, der alene bruges til opvarmning og gymnastik⁸⁴ • Faktor 0,00
- Idrætshaller på privatejede skoler, hvor skolen er åben i den foreningsmæssige åbningstid (fx efterskoler, højskoler mv.). • Faktor 0,00

Kan man beregne hvor mange borgere pr. hal, der udløser retten til en ny idrætshal (herunder beregne hvor meget en konkret enkeltstrengede forening aflaster en traditionel idrætshal)?

- Det er ikke forsøgt i indeværende analyse.⁸⁵
-

⁸³ Beregningsfaktoren må bl.a. reduceres på privatejede skoler fordi det er vanskeligt at stille krav til udlejer og fordi adgangsforholdet er usikker, jf. facilitetens primære anvendelsesformål.

⁸⁴ Sådanne halfaciliteter er at regne for en aflastningshal i lighed med fx skytteforeninger, golfklubber mv.

⁸⁵ Det vil fx kræve, at man kan beregne hvor meget aflastning konkrete skytteklubber, svømmeklubber, gymnastikklubber i en by skaber for en konkret idrætshal. En mulig løsning kunne være at sige følgende. Fordi 10 pct. af den idræt der dyrkes i Danmark er svømning, vil en konkret svømmehal aflaste idrætshallen med tilsvarende 10 pct. For at indfange det forhold, at aflastningen aftager des længere væk faciliteten ligger kunne man endvidere tilskrive svømmehallen en større aflastning (fx faktor 1,5) hvis den ligger under 5 km fra idrætshallen og en mindre aflastning (fx faktor 0,5) hvis den ligger over 10 km fra idrætshallen. Relevante nøgletal i forskellige *indeidrætter* vil i den sammenhæng være henholdsvis: gymnastik (9 pct.), indefodbold (9 pct.), håndbold (6 pct.), badminton (4 pct.), volleyball (1 pct.), basketball (1 pct.), handicap (1 pct.). Det synes endvidere rimeligt at sige, at også *udeidrætter* - fx golf (8 pct.), ridning (4 pct.) og tennis (3 pct.) - i princippet aflaster idrætshaller, da nogle folk (hvis der fx er en golfklub i nærheden) så vælger at dyrke deres idræt i de perioder hvor den pågældende udeidræt er tilgængelig. Fremgangsmåden kan samtidig suppleres med en faktor, der afhænger af hvor mange måneder om året udeidrætten er tilgængelig (fx ridning (12/12), golf (8/12), atletik (7/12), roning/kajak (7/12), tennis (6/12)). Udfordringerne med at sammenligne borgere pr. hal er umiddelbar størst hvis man forsøger at sammenligne borger pr. hal i landsbyer med borger pr. hal i større byer/bydele. Det vil alt andet lige være lettere at sammenligne internt mellem landsbyer eller internt mellem bydele (i større byer), da behovet for at indregne aflastningsfaktorer i så fald aftager.

Appendiks 2: Afviste ansøgninger

Følgende projekter falder af forskellige årsager uden for analysen:

Udendørs tiltag

Projekt	Facilitet	beløb
Udendørs wellnessområde	Alh	1,50
Ubrudt adgangsfalde (delvist ude)	Alh	2,60
Udendørs bevægelsesarealer	Alh	4,60
MTB/Trailspor	Alh	0,80
Udendørs legeplads	Tje	0,15
Udvendig forskønnelse (facade) ⁸⁶	Rødk.	0,50

Mindre renoveringer under 100.000 kr.

Projekt	Facilitet	beløb
Renovering af omklædningsrum	Fin	0,06
Videokamera i forhal og ude	Ulb	0,02
Mødelokale til dagplejere	Møl	0,06
Renovering af omklædningsrum	Kle	0,09
Fra mødelokale til esportlokale	Bje	0,08
Fra køkken til klublokale	Bje	0,07
Nye ydredøre	Hou	0,06
Renovering af gangareal	Bje	0,09
Nyudviklede streger til kapacitetsøgning ⁸⁷	Sto	0,01

Overføres til andre puljer

Projekt	Facilitet	beløb
2 nye hovedpumper, svømmehal ⁸⁸	Bje	0,17
Renovering af parkeringsplads ⁸⁹	Alh	0,65
Nyt varmeanlæg ⁹⁰	Møld	0,95
Isolering af ydervægge ⁹¹	Bje	0,42
Nye sand/kulfiltre i svømmehal ⁹²	Bje	1,00

Akutte tiltag – overføres til KFU 3 mio

Projekt	Facilitet	beløb
Renovering af halgulv ⁹³	Ska	1,20
Tag ⁹⁴	Kle	0,63
Tag ⁹⁵	Sah	0,30

Budget ikke indsendt

Projekt	Facilitet	beløb
Renovering af gavlv og gulv	Rødk.	?
Tag	Vest	?

⁸⁶ Jf. forskønnelse af sekundære facadearealer.

⁸⁷ Innovativt projekt (indstilles til idrætspolitikpulje).

⁸⁸ Tekniske anlæg (ud over direkte brugeroplevelse).

⁸⁹ Byrådets pulje til parkeringsarealer.

⁹⁰ Jf. tekniske anlæg (ud over direkte brugeroplevelse).

⁹¹ Energipuljen for haller.

⁹² Jf. tekniske anlæg (ud over direkte brugeroplevelse).

⁹³ Sag behandlet i KFU.

⁹⁴ Sag behandlet i KFU.

⁹⁵ Sag videresendt til behandling.

Appendiks 3: Halbestyrelsernes hørings svar (til de 9 fordelingsprincipper)

	Gennemsnit	Alhedehallerne	Bjerringbro Idræts- og Kulturcenter	Finderuphøjhallen	Hald Ege Idrætscenter	Houkærhallen	Jethallen (Karup)	Klejtrup Hallen	Langøhallen	Løgstrup Hallen	Løvel Hallen	Møldrup Hallen	Skals Idrætscenter	Rødding Gymnastiksal	Rødkærsbro Hallen	Stoholm Fritids- & Kulturcenter	Tjelecenteret	Ulbjerg Kultur- og Fritidscenter	Vestfjendshallen	Østfjendshallen
Dilemma 1 Land vs. by	4,16	5	5	2	4	5	5	5	5	5	4	4	3	2	3	5	4	5	4	4
Dilemma 2 Hele vs. halve haller	4,21	3	4	3	4	5	4	5	3	5	3	5	4	5	3	5	4	5	5	5
Dilemma 3 Tiltag udenfor puljen	4,32	5	3	4	5	5	5	5	4	4	3	5	4	5	5	5	4	3	3	5
Dilemma 4 Specialfaciliteter	4,08	5	4	1	5	5	3	4	5	3	5	5	3	3	3	5	4	5	5	5
Dilemma 5 Ansvar for status	4	5	3	5	5	1	5	5	2	5	5	5	5	5	1	5	4	4	1	5
Dilemma 6 Bygge standarder	4,79	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	1	5	5	5	5	5	5
Dilemma 7 Egenfinansiering	4,72	5	4	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	3	5	5	5
Dilemma 8 Analysen foreslår tiltag	3,68	5	5	2	3	1	1	5	5	3	5	4	4	4	5	2	5	5	1	5
Dilemma 9 Primære ude idrætter	4,58	5	5	5	2	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	3	5	5	5

Tabel 20: Oversigt over halbestyrelsernes kommentarer til de 9 dilemmaer

Dilemma 1

Hvordan prioriteres mellem ønsker fra "land" vs. "by"?

- Belægningstal vil ofte være større i de store byer. Landsbyer vil ofte have færre typer af aktivitetsmuligheder.

Idrætsrådets forslag

Der skelnes mellem "nye" og "bedre" m2.

- Ved ønske om nye m2 prioriteres ud fra belægningstal (= land/by ligestilles).
- Ved ønske om bedre m2 prioriteres ud fra stand uden at se på belægningstal (= land/by ligestilles)

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	
Bjerringbro I&K	5	Prioriter aktivitetsområde højere end udenoms-facilitet – eks. cafe, klublokale
Finderuphøjhallen	2	Nogle samfund har ingen eller dårlige faciliteter
Hald Ege Hallen	4	Der bør tages højde for lokalsamfunds samhørighed og det samlede kultur- og idrætstilbud. Vurdering af foreningstilbuddene bør indtænkes.
Houkær Hallen	5	Noterer mig at man også ser belægningstallet ift. den fremtidige befolkningsudvikling.
Jethallen (Karup)	5	Vi er enige i at nye m2 bedømmes efter belægningstal
Klejtrup Hallen	5	Man kan ikke tilbyde alle aktiviteter, hvis man ikke har m2 nok i forvejen. (Det er svært at spille håndbold i en halv hal).
Langsøhallen	5	
Løgstrup Hallen	5	
Løvel Hallen	4	I LUIF har vi nogle udendørsaktiviteter, som ønsker haltider i vinterhalvåret (petanque vil gerne starte tæppecurling). Pt. tæller petanque ikke med i belægningstallet mht. brugen af hallen, da de "kun" bruger mødelokalerne. Seniorafd. i byen ønsker også at benytte hal og møderum men tæller pt. ikke med i belægningstal. Dagplejerne vil gerne benytte hallen mere, men tæller heller ikke med pt.
Møldrup Hallen	4	Hvis "stand" er meget dårlig ønsker folk måske ikke at benytte faciliteten. En flot hal trækker flere nye brugere og fastholder de gamle. På "landet" er hallen byens samlingssted.
Skals Idrætscenter	3	
Rødning Gymnastiksal	2	I en lille by hvor faciliteten IKKE er tilstede, er belægningstallet begrænset af manglende muligheder. (...) Hvis man vil udvikle de små lokal-samfund, må man også engang imellem investere i at tiltrække aktive borgere og give plads til den uorganiserede idræt.
Rødkærbro Hallen	3	Nye m2: Belægningstallet skal ALTID sammenholdes med befolkningstallet. Ovenstående er en forudsætning for at princippet er ok. <u>Bedre m2</u> : Vigtigt også at se på belægningstal i denne sammenhæng.
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	4	I det store og hele en god og fair model, der giver der hvor behovet er.
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	4	
Østfjendshallen	4	Det har været svært at beskrive/synliggøre behovet for dem, der ikke får haltid.
GENNEMSNIT	4,16	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 2

Hvordan skal vi prioritere mellem etablering af nye *hele* haller og nye *halve* haller?

- Er 2 halve haller fx bedre end én hel?

Idrætsrådets forslag

Belægningstal afgør prioritering.

- Hvis 2 halve skaber mere aktivitet end én hel hal, prioriteres 2 halve haller

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	3	Ikke så "vilde" efter halve haller. Hellere hele haller med færre faciliteter.
Bjerringbro I&K	4	
Finderuphøjhallen	3	Belægningstal rammer små samfund. 2 halve kan være bedre end 1.
Hald Ege Hallen	4	Det er vigtigt at tænke både eksisterende som nye aktiviteter ind og ikke mindst aktivitets- og foreningsudvikling. Hvis det skaber mere aktivitet med 2 halve haller frem for en hel hal, så er det rigtigt at prioritere 2 halve haller.
Houlkær Hallen	5	Meget enig, men lad lokal egenbetaling ift. om vi lokalt kan løfte projektet ½ til en hel hal.
Jethallen (Karup)	4	Vi er enige om at belægning er den afgørende faktor for prioritering. Dog ønsker vi ikke to halve haller, men en hel hal med skillevæg/rullevæg.
Klejtrup Hallen	5	
Langsøhallen	3	Lidt imod halve haller, men princippet om belægningstal er godt
Løgstrup Hallen	5	
Løvel Hallen	3	Hvis belægningstallet er højt vil man måske på sigt blive begrænset i at der bygges halve haller. Prioriter hellere hele haller som er fleksible så flere aktiviteter kan tilgodeses. Fx kan mødelokaler slås sammen (skydedøre) så rummet kan benyttes til børnegymnastik, tækkecurling mm.
Mølstrup Hallen	5	I fremtiden bliver der behov for mindre haller. Nye aktiviteter kræver måske ikke en hel hal. Der skal måske bruges en halv hal til fitness eller crossfit.
Skals Idrætscenter	4	Hvis man har en halv hal, kan man ikke bruge belægningstallet, da der kan være aktiviteter, der ikke kunne ønskes i en halv hal.
Rødning Gymnastiksal	5	Det lyder fornuftigt.
Rødkærbro Hallen	3	Belægningstallet skal sammenholdes med befolkningstallet. Der burde og vurderes på mere "bløde værdier" og helhedsbetragtninger for lokalsamfundet.
Stoholm F&K	5	En halv hal vil give os mange muligheder for at imødekomme de ønsker om haltimer fra vores brugere. Lige nu flyttes aktiviteter til andre lokationer, da vi ikke har nok tider.
Tjelecenteret	4	Samme fair model.
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	5	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNI	4,21	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 3

Er der renoveringsopgaver som analysen ikke skal prioritere midler til?

Idrætsrådets forslag

Følgende er halfaciliteternes eget driftsansvar:

- Mindre driftsopgaver (under 100.000 kr.)
- Vedligehold og renovering af halgulv
- Udendørs faciliteter

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	
Bjerringbro I&K	3	(1) Vigtigt at prioritere nyt halvgulv, hvor de er meget slidte (ingen kan selv finde 800.000-900.000 kr.). Køb af nyt halvgulv fordeles mellem kommune (75 pct.) og facilitet (25 pct.). (2) Vigtigt at prioritere vedligehold og renovering af halgulve samt energioptimering af ydervægge.
Finderuphøjhallen	4	Jeg kan godt se, at vores ansøgning er beskeden ift. de problemer som findes andre steder.
Hald Ege Hallen	5	Beløbet er måske lidt højt.
Houlkær Hallen	5	Så længe der ikke er tale om driftsopgaver alene.
Jethallen (Karup)	5	Drift er en del af hallens eget ansvar
Klejtrup Hallen	5	Driftsudgifter skal hallerne selv betale.
Langsøhallen	4	
Løgstrup Hallen	4	
Løvel Hallen	3	Ved at overlade driftsopgaver og vedligehold som nævnt til fx LUIF og Sødalskolen ser jeg en risiko for at man ikke har samme standard for hvornår vedligehold er nødvendig. Det være sig halgulv, belysning ude og inde og opgaver i cafeteria som ikke benyttes af skolen.
Mølstrup Hallen	5	Såfremt Kulturudvalget stadig har midler til at støtte uforudsete udgifter. Det kan være svært at finde penge til alm. vedligehold.
Skals Idrætscenter	4	
Rødning Gymnastiksal	5	Det giver god mening, hvis begrundelsen er at de opgaver ligger i den alm. drift eller andre puljer/forvaltninger.
Rødkærbro Hallen	5	I denne sammenhæng er det i orden at fokusere på de store investeringer/opgaver. Det kan foreslås, at 3-mio-puljen øges, således der bliver flere midler at søge.
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	4	God model, svarer til praktik.
Ulbjerg K&F	3	Vi mener beløbet for mindre driftsopgaver skal sættes til ca. 50-75.000 kr.
Vestfjendshallen	3	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNIT	4,32	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 4

Har alle faciliteter ret til samme specialfaciliteter?

- Har alle halfaciliteter fx ret til at få en nedgravet springgrav eller er det forbeholdt (strategisk/geografisk) udvalgte faciliteter?

Idrætsrådets forslag

Specialfaciliteter fordeles geografisk hensigtsmæssigt (jf. pejlemærker).

- Specialidrætter kan fx få førsteret til at ”komme ind”, når der bygges nye faciliteter.

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	
Bjerringbro I&K	4	
Finderuphøjhallen	1	Hvis midler skal tilgodes flest mulige, giver det ikke mening.
Hald Ege Hallen	5	Ja, men med en forudsætning om at ”special” aktiviteter analyseres om der er grundlag for aktiviteten geografisk.
Houkær Hallen	5	
Jethallen (Karup)	3	Vi er delvist enige, men se på evt. på ønsker fra områdets borgere samt geografisk beliggenhed
Klejtrup Hallen	4	
Langsøhallen	5	
Løgstrup Hallen	3	Hvis klubben har frivillige, der vil starte en specialidræt, skal de have muligheden.
Løvel Hallen	5	Det giver ikke mening, hvis alle små og store byer har samme udbud af specialfaciliteter, så helt ok at disse fordeles geografisk.
Møldrup Hallen	5	Virker ok.
Skals Idrætscenter	3	
Rødning Gymnastiksal	3	Den geografiske hensigtsmæssighed må trumfe retten ”til nyt”. Skulle man bestemme sig for at se positivt på at bygge multihus i Rødning, giver det vel ingen mening at placere en række specialfaciliteter uden for byen.
Rødkærsbro Hallen	2,5	Det er meget vigtigt, at man sammenholder geografien med den enkelte idrætsforenings idrætstilbud. Fx hvis en idrætsforening har en meget aktiv og stor gymnastikafdeling skal denne facilitet naturligvis tilgodeses ift. specialfaciliteter – også selvom nabobyen allerede tilbyder samme muligheder. Vi forudsætter, at hver facilitet har gennemtænkt, hvordan de nye m2 skal anvendes, så det vil ikke være aktuelt at sætte andre idrætter ”først ind”. Det er i hvert enkelt tilfælde vigtigt, at halfaciliteten bygger til egne brugere og lokalsamfund.
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	4	
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	5	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNIT	4,08	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 5

Prioriteres indsatser uafhængigt af halbestyrelseres eget *ansvar* for status?

- Skal analysen fx hjælpe halbestyrelser, der har misholdt deres facilitet (og evt. prioriteret cafeteria-drift), på bekostning af halbestyrelser, som har arbejdet hårdt for at vedligeholde deres facilitet.

Idrætsrådets forslag

Indsatserne prioriteres uafhængigt af halbestyrelsernes eget *ansvar* for status. De nuværende borgerne skal ikke begrænses af historikken, ligesom det kan være svært at vurdere graden af eget ansvar for status.

- Fremadrettet kan tilbagevendende halanalyser gøre det muligt understøtte en kontinuerlig udvikling af hal-faciliteterne, der løbende inddrager halbestyrelserne.

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	
Bjerringbro I&K	3	
Finderuphøjhallen	5	
Hald Ege Hallen	5	
Houkær Hallen	1	Hvis man gerne vil tilskynde- og anerkende ansvarlig haldrift, så må man placere ansvaret hvor det hører til: bestyrelserne. Ellers kan man jo lige så godt gøre de selvejende haller til kommunale.
Jethallen (Karup)	5	Vi er meget enige.
Klejtrup Hallen	5	
Langsøhallen	2	Man bør stå til ansvar for sine handlinger.
Løgstrup Hallen	5	
Løvel Hallen	5	
Møldrup Hallen	5	Det er godt med en neutral vurdering – og af personer, som har set samtlige haller.
Skals Idrætscenter	5	Dog må man gerne ”tilgodeses” for ”rettidig omhu”!
Rødning Gymnastiksal	5	
Rødkærsbro Hallen	1	Det er halbestyrelsernes ansvar og prioritering af deres midler. Borgerne vælger halbestyrelsen i lokalområdet!
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	5	
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	5	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNI	4	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 6

Hvilke *standarder* for kvalitet skal prioriteres?

Idrætsrådets forslag

Krav til rammerne for idrætsdyrkelse er stigende. Derfor bør der ikke bygges nye halfaciliteter i lavere kvalitet end almindelige standardbyggerier

- Fx er akustikken i de relativt nyetablerede stadionhaller 5 og 6 af så lav kvalitet, at det er en barriere for dyrkelse af idræt.
- Tilsvarende er det stærkt utilfredsstillende (og ikke tilrådeligt) at bygge halfaciliteter i ”næsten fuld hal størrelse” (fx idrætshallen v. Vestervang Skole)

Halbestyrelsernes kommentarer

<i>Facilitet</i>	<i>1-5</i>	<i>Kommentar</i>
Alhedehallerne	5	Se dilemma 2!
Bjerringbro I&K	5	
Finderuphøjhallen	5	
Hald Ege Hallen	5	
Houkær Hallen	5	
Jethallen (Karup)	5	Hvis der skal laves en hal skal det være fuld hal størrelse.
Klejtrup Hallen	5	
Langsøhallen	5	
Løgstrup Hallen	5	
Løvel Hallen	5	Da LUIF har mange medlemmer i håndbold afd. Er vi enige.
Møldrup Hallen	5	Hallen skal benyttes i mange år fremover. God standard uden at være alt for smart.
Skals Idrætscenter	5	Dog heller ikke luksus byggeri.
Rødning Gymnastiksal	1	
Rødkærsbro Hallen	5	
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	5	
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	5	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNI	4,79	

(5 = meget enig, 1= meget uenig)

Dilemma 7

Hvilken *egenfinansiering* og *lånefinansiering* kræves af halbestyrelserne ved etablering af nye faciliteter?

Idrætsrådets forslag

Vejledende egenfinansiering og lånefinansiering er flg.:

- EGENFINANSIERING: 10 pct., LÅN: 40 pct., TILSKUD: 50 pct.
- I senere halanalyser kan indføres kategorier med forskel på/graduering af støttegraden. Fx afhængig af om tiltagets primære formål er aktivitetsnære faciliteter til nye medlemmer, forskønnelse, eller driftsrelaterede udbudninger

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	Super ide!
Bjerringbro I&K	4	Ingen lån. Kommune (75 pct.). Facilitet (25 pct.).
Finderuphøjhallen	5	Vi har været glade for VKs 50 pct.
Hald Ege Hallen	5	Ja, og med forudsætning om at hvis man fremskaffer mere end 10 pct. nedsættes tilsvarende lånestolen.
Houlkær Hallen	5	Gerne med mulighed for yderligere egenbetaling, som faktor i vurderingen. Blev bekræftet, så fint!
Jethallen (Karup)	5	Dog kan man godt sige: egen (20 pct.), lån (30 pct.), VK (50 pct.).
Klejtrup Hallen	5	
Langsøhallen	5	Godt med en vis egenbetaling.
Løgstrup Hallen	5	
Løvel Hallen		Da Løvel Hallen er en skolehal vil det være rart at vide om forslaget ”kun” vedrører idrætsforeningen. Men helt ok med lidt egenfinansiering. Om det bedste ville være at egenfinansieringsprocenten ses ift. haltider (nu hvor Løvel Hallen er en skolehal) kan vi ikke vurdere. Men håbet er at det ikke kun bliver LUIF, som skal finansiere ændringen.
Møldrup Hallen	3	Egen på 10 pct. er helt ok. Lån på 40 pct. kan give udfordringer på driftsudgifter.
Skals Idrætscenter	5	
Rødning Gymnastiksal	5	
Rødkærbro Hallen	5	
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	3	Egenfinansiering mindst 50 pct. incl. lån.
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	5	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNI	4,72	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 8

Kan analysen foreslå halfaciliteter at søge midler på områder, hvor de ikke selv har ansøgt?

- Fx faciliteter der har potentielle bevillingsberettigede tiltag, som faciliteten ikke selv har set/søgt.

Idrætsrådets forslag

Analysen må *ikke* foreslå halfaciliteter at søge midler på områder hvor de ikke selv har ansøgt.

- Det vil bl.a. udfordre armslængdeprincip og fagkompetencer hos opgaveløser og fjerne ejerskab og initiativ fra halbestyrelser.

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	Det klarer vi selv – så OK!
Bjerringbro I&K	5	
Finderuphøjhallen	2	Hvorfor skal gode ideer ikke til tovs?
Hald Ege Hallen	3	Analysen bør/kan give råd/vejledning til hvad områder bør/kan søge til med baggrund i idræts- og borgernes interesser for aktiviteter.
Houkær Hallen	1	Vi må gå ud fra, at der trods alt i idrætsområdet og KFU sidder folk med indsigt og kompetencer, som evt. kunne påpege relevante fremtidige udfordringer. Det handler ikke om "armslængdeprincip" men råd og vejledning. Beslutningen skal stadig tages lokalt i bestyrelserne.
Jethallen (Karup)	1	At I kommer med forslag, kan da kun modtages positivt, da gode råd da er rart at få. Vi ved jo ikke alt.
Klejtrup Hallen	5	Idrætsrådet kan efterfølgende give råd til halbestyrelserne at man kunne gøre det og det (vidensdeling og feedback).
Langsøhallen	5	
Løgstrup Hallen	3	Nye øjne og input vil altid være velkommen.
Løvel Hallen	5	Men det er dejligt med sparring og input fra nogle, som har set flere haller end os og dermed kan hjælpe med at vi ikke hver især genopfinder den dybe tallerken.
Møldrup Hallen	4	Det er rigtigt – men vil være rart at få brugbar information af specialisterne.
Skals Idrætscenter	4	Der må dog gerne gives et godt råd.
Rødning Gymnastiksal	4	Vi er enige så længe vi er i analyse/afrapporteringsfasen. Men har de fx ved besøgene observeret forbedringsmuligheder som halbestyrelsen ikke selv har set vil det da være oplagt at pointere det EFTER forløbet.
Rødkærbro Hallen	5	
Stoholm F&K	2	Vi vil meget gerne have input fra de analyser og erfaringer der er gjort på rundturen. Man kan godt være låst af de ønsker man har.
Tjelecenteret	5	
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	1	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNI	3,68	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)

Dilemma 9

Hvordan skal vi prioritere mellem halfaciliteter til idrætter der primært dyrkes indenfor (fx håndbold) og idrætter der primært dyrkes udenfor (fx tennis)?

Idrætsrådets forslag til princip 9

Idrætter som primært dyrkes udenfor nedjusteres i farvekategori (fx fodboldhal, tennishal, atletikhal mv.)

Halbestyrelsernes kommentarer

Facilitet	1-5	Kommentar
Alhedehallerne	5	Håber selvfølgelig at der er plads til det hele.
Bjerringbro I&K	5	
Finderuphøjhallen	5	Folk er vel mindst aktive i de kolde måneder – derfor giver det mest mening at styrke inde-aktiviteter.
Hald Ege Hallen	2	Hvis outdoor eller borgernes ønsker/prioriterer at dyrke idræt/aktiviteter ”uden for hallen” bør det være muligt. Hvorfor skal ”indendørs” prioriteres højere end udendørs, når danskerne/borgerne i dag søger mere ud i udendørsaktiviteter (outdoor).
Houkær Hallen	5	I stedet for inde/ude, så kunne man se på halaktiviteter, som er helårs kontra 3-4 måneders aktiviteter (fx indendørsfodbold).
Jethallen (Karup)	5	
Klejtrup Hallen	5	
Langsøhallen	5	
Løgstrup Hallen	5	
Løvel Hallen	4	Halfaciliteter så som cafeteria, mødelokaler og omklædning benyttes også af udeidræt, så hvis det er der behovet er, er det ikke ok at nedprioritere. LUIF vil gerne sikre sammenhold blandt alle vores idrætsgrene og ønsker derfor ikke at nedprioritere nogen.
Møldrup Hallen	4	(På landet kan fodbold have en høj prioritet fordi der ikke findes så mange muligheder som i byen. Fodbold kan derfor være meget vigtig for lokalområdet/hallens drift). Det er fint med nedjustering, hvis det er en fodboldhal.
Skals Idrætscenter	4	
Rødning Gymnastiksal	5	
Rødkærsbro Hallen	5	
Stoholm F&K	5	
Tjelecenteret	3	Det er afgørende at skabe sammenhæng mellem inde og udeidræt.
Ulbjerg K&F	5	
Vestfjendshallen	5	
Østfjendshallen	5	
GENNEMSNI	4,58	

(5 = meget enig, 1 = meget uenig)